

UNIVERZITA KARLOVA

FILOZOFICKÁ FAKULTA

ÚSTAV ČESKÉ LITERATURY A LITERÁRNÍ VĚDY

**Určení autorství nemichnovských písní
v českém vícehlasém kancionálu (sign. II A 32)
z muzejní sbírky v Hradci Králové**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Authorship Identification in Case of Songs for
Several Voices in Czech Hymnal from
Museum in Hradec Králové that Were Not
Written by Adam Václav Michna z Otradovic**

*Marek JANOSIK-BIELSKI (ČJL)
Liberecká 76, 463 34 Hrádek nad Nisou
concinator@seznam.cz*

Vedoucí diplomové práce:
Datum odevzdání:
Hodnocení práce:

Doc. Dr. Jaroslav Kolár, CSc.
2006

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

OBSAH

Otevření	4
Specifika kancionálové tvorby	5
Badatelský záměr	9
Písně Michnovy	12
Určené nemichnovské písně	25
Neurčené nemichnovské písně	49
Latinské zpěvy	55
Jazykové zvláštnosti textu	55
Shrnutí	56
Zavírka	59
Seznam použité literatury	60
Příloha	62
Poděkování	63

Otevření

Od nepaměti člověk vyjadřuje všeliká hnutí ducha také navenek, ať už neurčitým zvukem, nebo slovem. Slovo jako takové může často vyjádřit více než pouhý zvuk, někdy však je buď nedostatečné, nebo naopak na škodu. Člověk proto skloubil slovo s vlastnostmi jiných, neurčitých zvuků a vytvořil slovo zpívané, které plněji vyhovuje jeho vyjadřovací potřebě v případě uvedeném výše. A jako je slovo na počátku všeho (jak krásně – ačkoli v jiném kontextu – praví svatý Jan¹) a je základem řeči, tak slovo zpívané tvoří základ zpěvu. Zpěvem lidé od pradávna vyjadřovali své city, nálady a přesvědčení (zpěvem mezi sebou i komunikovali); toto se později přeneslo i do prostředí církevního, v němž se nakonec především chrámový zpěv a různé druhy hymnů a sekvencí napevno usadily a staly se jeho samozřejmou součástí. Avšak daleko dříve, než se tak stalo v celém církevním prostředí, staly se zpěvy v národním jazyce pevnou součástí liturgie slovanské, a to především české, kde zcela v rozporu s dosavadními zvyklostmi římskokatolické církve bylo s bohoslužbou spjato několik zpěvů, které žádná světská ani církevní moc nedokázala vymýtít (ne nadarmo se říká „co Čech, to muzikant“). Musela na to být papežem udělena výjimka. Tak tomu bylo na samém prahu chrámového zpěvu v Čechách a tato skutečnost dala ráz i praxi budoucí. Další, později povolené zpěvy se pomalu začaly hromadit a zachycovat do zvláštních souborů, z nichž přední místo v prostředí řadových věřících získaly tzv. kancionály. Jednomu z nich je „zasvěcena“ i tato práce.

¹ Písmo svaté (Bible), Jan 1, 1nn.

Specifika kancionálové tvorby

Vysvětleme si nejprve, co to vlastně kancionál je. Všeobecně můžeme za jakousi definici kancionálu přijmout to, co nám předkládá otevřená elektronická encyklopedie Wikipedia²:

„**Kancionál** je zpěvník písní určený pro křesťanské bohoslužby a domácnosti. Toto slovo je odvozeninou latinského slova *cantare*, což znamená zpívat.

Původním účelem těchto zpěvníků byla snaha zaznamenat, a tedy zachovat pro budoucí generace hudbu současnosti. Největší všeobecné akceptace dosáhly kancionály v době pozdního středověku. Kancionál se včetně svých dalších součástí, jimiž byly modlitby, informace o náboženské historii, životopisy svatých apod., stal postupně pro člověka alfabetského knihou, ze které čerpal veškerá svá ponaučení. Kancionály coby zpěvníky sui generis přetrvaly do dnešní doby.

Velká část kancionálů byla systematicky uspořádána a měla i noty, pak sloužila lidem jako jakýsi zpívaný kalendář, herbář či jiný praktický rádce.“

Už i z takovéto dosti obecné definice vysvítá, že kancionál, jehož název opravdu pochází z latinského *cantare*, což znamená zpívat, není nebo přinejmenším nemusí být pouze o zpívání.

Všimněme si dobře slov mluvících o dalších součástech kancionálu, „jimiž byly modlitby, informace o náboženské historii, životopisy svatých apod.“³, a také připomenutí, že kancionál mohl být také „knihou, ze které [člověk] čerpal veškerá svá ponaučení“. To je

² viz http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana

³ viz <http://cs.wikipedia.org/wiki/Kancion%C3%A1l>

velmi důležité pro přesnější představu, co vlastně kancionál byl⁴ a jaké funkce plnil. Když totiž víme, jak úzce jsou tu spjaty stránky obsahová a funkční, bude nám snáze pochopitelná i specifická forma, která je právě obsahem a funkcí určena. Abychom byli konkrétnější: je-li obsahem kancionálu soubor náboženských písní, v nichž jsou lidem předávány a vštěpovány náboženské pravdy, společně s jinými druhy textů, které všechny vedou k tomu, aby byl člověk veden a vzděláván v určitém směru s ohledem k liturgii, a navíc mají být uvedené texty jakousi pokladnicí projevů spojených s určitými událostmi, které sice dávají možnost výběru, ale současně i jaksi sjednocují konkrétní, byť dosti početnou a prostorově rozsáhlou komunitu, je nám jasné, že je zapotřebí také formy, která realizaci této snahy umožní a usnadní. Není tedy v případě kancionálu příliš vhodné řadit kupř. písně v abecedním pořádku, ale spíše tematicky podle toho, k jaké události se vážou. Právě tak se dá kancionál velmi dobře rozdělit podle liturgické doby, kdy k řazení tematickému přistupuje i složka chronologická, která určuje, jak budou tematické okruhy seřazeny a také jak budou rozsáhlé. V posledku to pak může znamenat, že v určité zemi se zastánci jednoho vyznání mohou libovolně přesouvat po jednotlivých regionech a vždy budou např. při slavení liturgie „jako doma“, protože jim zpěvy, jichž se tak mohou účastnit, nebudou cizí.

Čistě s prostředím liturgickým jsou však kancionály spojovány spíše až dnes. Dříve byla oblast jejich působení (po tom, co se jejich praxe rozšířila vůbec) daleko širší a zpěvy, které zaznívaly při bohoslužbách, se přes všelijaké poutě a zbožnosti dostávaly i do prostředí zcela neduchovního. Melodie či texty písní žily v životě prostého člověka při nejrůznějších činnostech a na nejrůznějších místech a postupně začalo docházet k jejich mísení. Můžeme se proto

⁴ Minulý čas tu neznámá, že by kancionály byly něčím zapomenutým, nebo že by už snad takovou roli jako dříve plnit nemohly, doba a její ráz se však přece jen změnila a člověk je dnes dobrovolně i bez svého přičinění ovlivňován jinými jevy, především masovými médii; navíc religiozita dnešní společnosti je jevem spíše okrajovým. Proto tedy čas minulý.

setkat s nápěvem, jemuž je přisouzeno několik různých písní, nebo naopak s textem, jemuž přináležejí několik různých nápěvů.

Současně však také docházelo k prolínání textů nezávisle na příslušné konfesi a dokonce i k mísení textů duchovních a světských, což se zpětně odrazilo na podobě kancionálu. Není pak nijak překvapivé, že se v katolickém kancionálu setkáme s písní původně evangelickou či naopak, nebo že původně duchovní píseň přebrala prvky písně světské. Právě tak je možné, že mezi čistě duchovními písněmi se najde nějaká ta čistě světská, protože ona duchovní píseň s ní má podobný nebo společný nápěv.

Mimo toto vše však působí na kancionály ještě jeden faktor, který je poněkud neřádný a přináší pak badatelům koření zmatků a pochybností. Mám na mysli jistou volnost, svobodomyšlnost či laxnost, s níž některá díla vznikala. Autor toho kterého díla (nejen kancionálu) pracoval nebo mohl pracovat jinak, než je tomu dnes. Jednoduše řečeno, když se mu chtělo, nebo když ho něco zaujalo, přidal ještě to či ono, bez nějakého většího rozmýšlení, je-li toho opravdu zapotřebí nebo je-li to vůbec vhodné. Úcta k dílům minulosti také nebyla vždycky největší; často se stávalo, že stará kniha, pokud nepadla za oběť řezníkově, který do jejích listů balil lidem maso (na což trefně a s lítostí i varováním poukazuje ve svých Starých pamětech kutnohorských⁵ jezuitský kněz Jan Kořínek), byla buď rozebrána a její listy byly všity jinam, nebo naopak doplněna buď listy knihy jiné, nebo vlastnoručně nějakým pilným nadšencem, který někdy chtěl dílo vylepšit a někdy jen potřeboval volné místo, aby si zkrátka někam poznamenal něco zajímavého. To, že o tom hovoříme tak lehce a s jistou, ne příliš velkou nadsázkou, je patřičné, protože užitá dikce snad dokreslí, o čem jsme právě mluvili. – Badatelé, kteří se snaží izolovat jednotlivé písně z toho kterého kancionálu, pak mají práci o to těžší a cesta za poznáním je jim – obrazně řečeno – o to trnitější.

⁵ Kořínek, Jan: Staré paměti kutnohorské. Praha: NLN 2000.

Vraťme se však na chvíli ještě k těm kancionálovým textům, které nejsou písňového charakteru. Jak je naznačeno již v definici uvedené shora, součástí kancionálů mohly být a často také byly všelijaké směrnice, doprovodné texty, historické údaje, životopisy svatých, modlitby (často veršované) a mnohé jiné doplňky. Svým způsobem tyto texty nic nepojí, ale protože jde – slovy doc. **Jaroslava Kolára** – o specifický, tzv. mezioborový kontext, mají nakonec vcelku logické právo stát takto pohromadě. Úlohou badatele je pak předvídat tuto skutečnost a počítat právě i s těmito texty nepísňovými. Další potíží je, že mnoho kancionálů není notovaných, je tak někdy obtížné – právě v kancionálech, kde je vícero textů různého druhu vedle sebe – odlišit, co je text písňový a co jen text psaný ve verších.

Snad se nám podařilo předeštit, jak nelehké je bádání kolem písňových textů a jak složitá je problematika kancionálové tvorby, zvl. zvážíme-li odlišnost tvorby i přístupu mezi námi a lidmi dob minulých. Naproti tomu je však vidno, že zájem o kancionálovou tvorbu a o duchovní zpěv vůbec má svůj smysl, protože především kancionály obsahují v sobě velkou, autentickou a namnoze rozmanitou část našeho duchovního národního dědictví. Má význam zajímat se o tuto oblast a má význam připomínat tyto památky, zvl. pak tam, kde už hrozí úplné vytracení z povědomí. Vždyť kancionálová tvorba je jedním z nejvýraznějších ukazatelů souvislosti literární a umělecké tvorby, protože i dnes – v době tak vzdálené od počátků české slovesné tvorby (které jsou mimochodem zdobeny právě tvorbou písňovou) – můžeme otevřít nějaký v současnosti používaný kancionál a v něm nalézt celou plejádu textů od nejstarších dob až po dnešek, přičemž snad z každého století bude zastoupena alespoň jedna píseň. A není každá nová, některé, byť vytvořené o mnoho později, navazují na texty předešlé a vyrůstají z nich jako z dobrého podhoubí, které neztratilo plodnost a stále dodává sílu a živiny pro další tvorbu. A co je nejužasnější – to vše může obsáhnout jediný kancionál.

Badatelský záměr

Nyní, když jsme otevřeli celou problematiku a zamysleli se nad tím, s čím vším se můžeme setkat a o čem všem můžeme přemýšlet v rámci výzkumu kancionálové tvorby, můžeme přistoupit k seznámení se základním badatelským záměrem, z něžž tato práce vzešla.

Náš badatelský zájem je zaměřen na jeden konkrétní kancionál ze sbírek královéhradeckého muzea. Jde o ručně psaný český vícehlasý kancionál⁶, který není kompletní, ze zachovaného torza⁷ chybí začátek i konec a pravděpodobně i několik listů. Pro badatele to znamená tu nepříjemnou skutečnost, že nezná název, původní rozsah ani časové zařazení zkoumaného spisu. Pak nezbyvá, než se snažit odhadnout tyto informace přímo z textu (podle informací; vzhledu písma; datací; v případě konvolutárního⁸ charakteru však bohužel nepomůže případná notace, protože pisatel pravděpodobně přejal její zápis). Zajímavostí kancionálu je, že je opatřen notací pro více hlasů (1–7⁹), která je u drtivé většiny písní; jen později zapsané texty notaci postrádají. O grafické úpravě v podstatě nemá smysl hovořit, co se velikosti týče, jde zhruba o formát B5¹⁰.

⁶ sign. II A 32

⁷ Celý svazek momentálně čítá 310 ff. (nově ofoliováných), přičemž ztracené listy nebyly ve foliaci brány v potaz, mj. i proto, že v některých případech byly nejasné jak počet ztracených folií, tak i sama skutečnost absence.

⁸ Konvolut – soubor, několik svazků spojených do jednoho nového.

⁹ Běžně se počet hlasů pohybuje mezi třemi až pěti, ale jednou je píseň notována pro sedm hlasů, několikrát jen pro jeden a ojedinele notaci postrádá, jak je uvedeno i ve vlastním textu.

¹⁰ Pro bližší informaci uvádím detailní popis památky:

pap., s. XVII. ex. (1667–1697), 310 ff., 23,0:17,5 cm; vloženo do kožených desek. Na f. 1r papírový štítek s perforovaným okrajem a modrým tištěným rámečkem z dvojlinky s vepsanou sign. „II A 32“ a na ff. 1r a 310v velké kulaté razítko s opisem „MĚSTSKÉ MUSEUM V HRADCI KRÁLOVÉ“ (též na ff. 60r, 127v, 187v, 224r, 284v) a soustředně malé kulaté razítko s opisem „Hudební oddělení muzea v Hradci Králové“.

[Český vícehlasý rukopisný kancionál s notací z konce 17. stol.]

Torzo českého vícehlasého rukopisného kancionálu s notovým zápisem pro jeden až sedm hlasů z konce 17. stol. a doplněními ze století 18., složené z opisů písní; více než polovina písní je přejata z děl A. V. Michny z Otradovic, zbylé jsou z jiných zdrojů. Vlastní text na ff. 1r–310v, jeden hlavní písař, bez zvláštního zdobení, pouze zvýrazněné iniciály, popř. některé tituly později připsaných písní, notové zápisy různého typu v závislosti na zdroji přejímané písně, začátek, konec a několik ff. z vlastního textu chybí, foliací to však není bráno v potaz.

Obsah tohoto rukopisu je poměrně pestrý, jde o opisy mnoha písní od mnoha autorů. Jednoznačné prvenství v počtu písní, které od něj byly přejaty, však drží jindřichohradecký měšťan a skladatel **Adam Václav Michna z Otradovic**¹¹. Písně od něj přejaté tvoří o něco více než polovinu celého souboru – součástí kancionálu je téměř celá *Svatoroční muzika*¹² a téměř polovina *České mariánské muziky*¹³.

Vzhledem k tomu, že A. V. Michna je jedním z nejvýraznějších zástupců české barokní poezie vůbec, pozastavme se chvíli u něj a připomeňme si nejzákladnější údaje, týkající se jeho osoby. Tento jindřichohradecký měšťan (později dosti zámožný), majitel šenku, varhaník, vážený skladatel a regenschori žil někdy v letech 1600–1676, ani jedno z dat však není přesné, ačkoli existují i domnělá a snad velmi pravděpodobná data určující také konkrétní dny. Jeho tvorba se jeví na pozadí soudobého kontextu překvapivě nově a vyzrále (nezapomínejme na hudební složku jeho díla!), úvahy o možných vlivech jsou však vesměs spekulativní. Protože informace o tomto tvůrčím člověku jsou bohužel velmi kusé, víme s jistotou jen to, že v letech 1611–1617 studoval na domicilní jezuitské koleji; odtud by snad mohla pocházet inspirace a jezuitská zaměřenost jeho písní, která se projevuje obsahově i formálně¹⁴. Rázem své tvorby se A. V. Michna řadí mezi lyriky. Jeho dílo vyniká zvláštním stylem, který se nevyčerpává sám v sobě, právě naopak, stále se obrozuje a vždy překvapí něčím jiným. – Jak už jsme prozradili, v kancionálu z královéhradecké muzejní sbírky jsou písně přejaté z *České mariánské muziky* a ze *Svatoroční muziky*. Obě tato díla také řadíme mezi kancionály. Jejich hlavním motivem – v duchu právě uvedených informací – jsou různé podoby duchovní lásky. Tolik k autorovi, z jehož díla je přejímáno nejhojněji.

¹¹ (1600?–1676?), informace o tomto váženém skladateli, regenschorim, varhaníkovi a majiteli šenku jsou bohužel natolik kusé, že s jistotou známe jen data jeho studia na domicilní jezuitské koleji v letech 1611–1617

¹² sváteční kancionál z roku 1661

¹³ kancionál pro celý liturgický rok a zvláště ke cti nerozdílné jediné Trojice (Bůh Otec i Syn i Duch svatý), nejsvětější Rodičky (Panna Maria) a svatých z roku 1647

¹⁴ Už jen psychologismus, který je v jeho tvorbě vysledovatelný. Kult mučedníků a světců nebo oslava čínorodosti a vůle, to vše se velmi úzce pojí právě k prostředí jezuitskému.

Určení právě michnovských písní není nijakým husarským kouskem, protože dílo Michnovo je dnes už velmi dobře zpracované. Velikým přínosem, jedním ze stěžejních, je práce **Antonína Škarky**¹⁵, mimo něj je to celá řada vědců a badatelů. Pomoc a světlo do této oblasti vnesl také nález originálu Michnovy *Loutny české*¹⁶, kterou ještě A. Škarka znal jen z Devotyho¹⁷ opisu.

Zbylá část kancionálu je složena z písní nemichnovských, které je zapotřebí identifikovat. Pokusili jsme se tedy, pokud to bylo v našich silách, zjistit alespoň to, v kterých kancionálech je možné tyto písně nalézt (a kde poprvé), a v ideálním případě také autora písně. Protože se však písňové texty z nejrůznějších důvodů (viz výše) hodně mění, rozhodli jsme se také opatřit každou z písní záznamem o počtu slok a strofickém schématu – jsou to další údaje, podle nichž je možno písňový text identifikovat.

Protože písní je opravdu mnoho (dohromady více než půl třetího sta) a některé z nich se objevily v mnoha různých kancionálech, vyžádala si situace, aby byl kancionál zpracován vesměs přehledově, jednotlivé informace si tak mohou být blíže a celé zpracování je tak uchopitelnější.

Z takto pojaté práce se pak zrodila další myšlenka: které kancionály sehrály v našich dějinách opravdu klíčovou roli a které naopak brzy zmizely v propadlišti dějin? Které písně patří mezi

¹⁵ (1906–1972) přední badatel v oblasti starší české literatury a českého duchovního zpěvu, duchovní otec záslužného projektu s názvem *Hymnorum thesaurus Bohemicus* (soupis písní a jejich incipitů), jeden z posledních velkých představitelů světově proslulé školy **Jana Gebauera**

¹⁶ uzavřený soubor písní s tématem duchovní svatby lidské duše s Kristem z roku 1653

¹⁷ **Matěj Devoty**, venkovský kantor z východních Čech, vydal poměrně nepřesný opis *Michnovy Loutny české* s malými úpravami v roce 1666; o existenci originálu svědčil jinak jen její tištěný varhanní part (s generálbasem), který byl uložen v hudebním archivu Strahovského kláštera v Praze, tisk sám je dnes zřejmě ztracen. Jediný kompletní exemplář originálního tisku *Loutny české* z roku 1653 byl nalezen v soběslavském muzeu v šedesátých letech jako přívazek k tištěnému exempláři *České mariánské muziky*. Obsahuje dva zpěvní hlasy, generálbas a úplný text písní. První zprávu o něm podal **Bohdan Sroka** v článku *Nález původního tisku Michnovy Loutny* (1968). Poprvé byla textová i hudební stránka tohoto původního tisku využita **Františkem Malým** v diplomní práci *Písňová tvorba Adama Michny z Otradovic* (1980). Úplného vydání s použitím původního tisku z r. 1653 se dočkala *Loutna česká* až v 80. letech XX. století díky **Martínu Horynovi** (1984).

nejžádanější a které se příliš neujaly? Snad tyto skutečnosti mohou něco vypovědět o tehdejší době a roli kancionálu, kterou v prostředí prostého lidu sehrával... Ale protože hlavním zájmem je skutečně snaha o určení písni, hodlám se v rámci tohoto textu právě zmíněné otázky pouze navrhnout a podrobněji je rozpracovat až v jiné práci, která se má komplexněji zamýšlet nad úlohou kancionálu se zaměřením na dobu barokní¹⁸.

Pojďme se tedy blíže podívat na text kancionálu, který se nám v rámci studia dostal do rukou, a pokusit se sítí spletitých cestiček dojít až k okamžiku, kdy se snad ten který text zrodil, nebo byl – alespoň podle našeho zjištění – zachycen poprvé.

Písně Michnovy

Zaměříme nejprve pozornost na větší část kancionálu, kterou tvoří již zmíněné písně Michnovy. Z jeho velkých českých děl dnes známe Českou mariánskou muziku, Loutnu českou a Svatoroční muziku¹⁹. Není od věci podívat se, ze kterých sbírek jsou použité přejímky, odkud je jich kolik, je-li zachováno pořadí a má-li to snad všechno nějaký záměr.

Už jsme nastínili, že všechny písně, které jsou v námi sledovaném kancionálu zapsány, jsou pouze ze dvou Michnových sbírek, a to těch, které právem a bez větších obtíží můžeme označit jako zpěvníky kancionálového typu. Jde o *Českou mariánskou muziku* (dále jen ČMM) a *Svatoroční muziku* (dále jen SM). Obě tyto sbírky se staly v lidu velmi oblíbenými (a často také doporučovanými), z nichž i ostatní autoři velmi často přejímaly inspiraci, ne-li rovnou celé texty

¹⁸ Jsme si plně vědomi jistých potíží s pojmem „barokní“, který se pro svoji vágnost často nahrazuje jinými výrazy jako např. „raněnovověký“ apod. Přesto ho však užíváme, neboť jsme přesvědčeni, že nakonec v myslích vnímatelů přece jen určuje danou dobu a styl nejpřesněji. Polemika kolem této záležitosti je příliš komplikovaná a není úkolem této práce se jí nějak hlouběji zabývat.

¹⁹ Je zajímavé sledovat, jak se A. V. Michna z Otradovic snaží vyhnout už trochu ošřepným názvům, jako jsou „kancionál“ či „písně“. Jeho „muziky“ a „loutna“ jsou příjemným zpestřením v seznamu děl kancionálového rázu, ačkoli – jak už jsme také podotkli – *Loutna česká* se označení kancionál poněkud vymyká.

(zpravidla i s melodiemi). Snad právě tato obliba způsobila, že i v tomto kancionálovém exempláři z královéhradecké muzejní sbírky tvoří Michnovy písně jádro celého svazku a ostatní písně působí dojemem jen jakéhosi přídávku (protože však „nevidíme do hlavy“ tomu, kdo kancionál vytvořil, zůstává to jen zdáním, které není nijak směrodatné).

Otázkou bylo, jak použité písně vypsát, zda bude lepší seřadit je podle pořadí v tomto kancionálu, nebo podle pořadí ve sbírce původní. Protože každé řazení má svou jistou výhodu a současně podrobný výpis Michnových písní můžeme lehce dohledat v mnoha jiných publikacích, rozhodli jsme se (ať už jde o přehlednost, nebo tematické zaměření) nakonec přiložit seznamové výpisy písní, které jen mají přehledně poukázat na to, jak byly písně přejaty.

Následující soupis incipitů předvádí, kolik je v námi sledovaném kancionálu písní, jaké je jejich pořadí, které z nich jsou Michnovy (označeny výše zavedenou zkratkou „ČMM“ nebo „SM“) a které jsou nemichnovské (označeny „???“). Následuje početní a procentuální rozpočet, vytvářející jakousi stručnou statistiku, a pak ještě výpisy Michnových písní podle pořadí v tomto kancionálu a následně – pro srovnání – podle pořadí v původních sbírkách Michnových. Dobře je v nich vidět, jak se původní pořadí změnilo a které písně použity nebyly. Tyto seznamy, zvl. ohledně SM, by případně mohly odhalit i potencionální záměr, který k výběru písní vedl; protože však kancionál není kompletní a rozsah ztrát není znám, byl tento dílčí záměr natolik narušen, že od něj v podstatě muselo být upuštěno. Stále však zůstává možnost porovnat alespoň složení stávajícího torza, které je – až na nějaké ty chybějící listy – vesměs kompaktní, s původním pořadím odpovídajících písní Michnových.

Tabulka 1

INCIPITY PÍSNÍ TZV. LOCHENICKÉHO KANCIONÁLU

*Použité zkratky: ČMM – Česká mariánská muzika
SM – Svatoroční muzika
??? – píseň není od Adama Václava Michny
z Otradovic*

1. Novinu poslouchajte nikdy neslýchanou **ČMM** 35²⁰ (1v)
2. Zdravas, Královno, ó Matko milosti ??? (2v)
3. Pozdravena buď, Královno, ó Maria ??? (3v)
4. Tisíckrát buď pozdravena, ó nebeská Královno ??? (4v)
5. Když v myšlení, v umšćení (sic!) Ježíše si rozjímám **ČMM** 18a (6r)
6. Již jest spadla rosička **ČMM** 1 (8v)
7. Když Panna všeho světa Spasitele našeho ??? (10r)
8. Stala se jest věc předivná ??? (11v)
9. Chtíc, aby spal, tak zpívala Synáčkovi **ČMM** 2 (12v)
10. Toto malé Děťátko, to milé Nemluvnátko **ČMM** 4 (13v)
11. Dnes se Pán Kristus narodil ??? (14v)
12. Nuž, anjeličkové, Boží poslíčkové **SM** 7 (15v)
13. K jesličkám překrásného Děťátka rozmilého **SM** 8 (16v)
14. Ó pacholátko přemilé **SM** 9 (17v)
15. Co jest to smutného **SM** 14 (18v)
16. Nové hvězdy nové světlo **SM** 16 (19v)
17. Divné věci dnes se dějí **SM** 17 (20v)
18. Ježíška přivítejme, k Spasiteli se znejme **SM** 10 (21v)
19. Novou radost zvěstují vám ??? (22v)
20. Ježíškovi malému, Synáčkovi Božímu ??? (23v)
21. Ó duše má rozmilá ??? (24v)
22. Co tu stojíte, co se divíte ??? (25v)
23. Vesel se, nebe, raduj se, země ??? (26v)
24. Zdrávo buď, ó Nemluvnátko, Jezulátko ??? (27v)
25. Tvá láska příliš veliká ??? (28v)
26. Dítě se nám narodilo ??? (29v)

²⁰ Číslování písní je převzato podle Škarkovy edice:

Škarka, Antonín: Adam Michna z Otradovic, Das dichterische Werk. Mnichov: Wilhelm Fink Verlag 1968.

27. Ó dobré noviny, poselství šťastné ??? (30v)
28. Děťátko kolíbejme, Nemluvnátko žehnejme ??? (31v)
29. Sem, sem, Děťátko, musíš, Robátko ??? (32v)
30. Ó dítě mé roztomilé, ty raníš srdce mé ??? (34r)
31. Krásná Panna překrásného Syna nám porodila ??? (35v)
32. Rosa mladá s kvítím padá ??? (36v)
33. Žádný se nestrachuj, srdcem veselým stůj ??? (37v)
34. Ach, kdož podpal společný Syna a Mateře ??? (39v)
35. Radujte se, křesťané, čas jest radování ??? (40v)
36. Poslyš, ó křesťane, věci neslýchané ??? (40v)
37. Zavítej k nám, Dítě milé ??? (41v)
38. Když veškeren svět byl popsán ČMM 7 (43v)
39. Aj, kdo jest dnes na úsvitě slyšel zpívání radostné ??? (44v)
40. Dnes se narodil Kristus Pán ??? (47v)
41. Bůh se nám dnes narodil ČMM 6 (59r)
42. Pro hřích našich prvních rodičů ??? (60r)
43. Pozoruj, člověče, noviny potěšené ??? (64r)
44. Tato Hostie malá jest přerozkošná schrána ??? (65v)
45. Ach plesej, Královno, plesej, nebeská ??? (69r)
46. Kamení židé chápají, oděvy rychle skládají SM 12 (69v)
47. Míle miláčkovi Božímu zpívej SM 13 (70v)
48. Děťátku my prozpěvujme, by pospalo SM 4 (71v)
49. Sličné pacholátko, vítej Synu Boží SM 5 (72v)
50. Prosíme tě, ó růžičko, krásný Ježíši SM 6 (73v)
51. Mejlíte se, ó přátelé SM 11 (74v)
52. Ježíš, to přesladké jméno SM 15 (75v)
53. Chudoba s Ponížeností dnes potýkání měla SM 18 (76v)
54. Pěknou dnes velmi růžičku SM 19 (77v)
55. Jak nestihlí, jak divní jsou Boží soudové SM 21 (78v)
56. Ej nuž, vyvolení Boží SM 22 (79v)
57. Dilectus meus loquitur mihi surge surge propera (80v)
(*souběžně: Dobrou noc tobě, má milá, vinšuji*)
58. Ó vy všickni, cestou jdoucí ??? (81v)
59. Sluší litovati, an lituje nebe ??? (82v)

60. Zdaž tvé srdce strnulo, ó duše křesťanská ??? (83v)
61. Zdráv buď, světa Spasiteli ??? (85v)
62. Ježíši, ó lásko má, ó přesličné Lilium ??? (86v)
63. Ó dcerky jeruzalémské, přistupte a pozorujte ??? (87v)
64. Korálové pysky tvoje barvu potratily ??? (88v)
65. Zde, zde, chtěj se dát najíti, dcero jeruzalémská **ČMM** 14 (89v)
66. Ó lásko má, Ježíši, slyš volajícího ??? (90v)
67. Já, posel archanjel, jsem z nebeských měst ??? (91v)
68. Kdo může myslí stíhat Boží dopuštění **SM** 20 (92v)
69. Svatí Crho a Strahoto (sic!), naši patronové **SM** 23 (93v)
70. Nikdy lepšího nebylo na světě přátelství **SM** 24 (94v)
71. Ó velmi šťastného otce dcera Matka Boží bude **SM** 25 (95v)
72. Vstal z mrtvých Kristus, vítězný Kristus **ČMM** 25 (96v)
73. Triumf, triumf, veselme se ??? (97v)
74. Kriste, můj Spasiteli ??? (99r)
75. Poklekni na kolena, ó duše Boha bojná ??? (100v)
76. Pozdravena buď, pohválena (sic!) buď ??? (101r)
(psáno jednou rukou, neuměle, mnoho chyb, píseň č. 76 vepsána do textu písně č. 75 na f. 101r a znovu na f. 101v, na ff. 102r až 102v znovu píseň č. 75)
77. Zdrás (sic!) buď, Královno, Nebe, země Císařovno ??? (102v)
78. Z nebe posel vychází, zdávna vinšovaný **SM** 26 (103v)
79. Předivné poselství k nám máme **SM** 27 (104v)
80. Zdráv buď, Kriste, Boží Synu **SM** 28 (105v)
81. Plačte, anjelové, nebeští kůrové **SM** 29 (106v)
82. Ó nevděčný příliš světe **SM** 30 (107v)
83. Když čas přišel, by Syn Boží život skončil **SM** 31 (108v)
84. Svatá Panno, proč tak vzdycháš **SM** 32 (109v)
85. Všickni věrní, zpívejte, Krista žádejte ??? (111r)
86. Všecky práce a bolesti **ČMM** 21 (112v)

87. Když v myšlení usmrčení Ježíše rozjímám **ČMM** 18b
(113v)
88. Ó jak může věrná duše Pána svého snéstí ??? (114v)
89. Smutný čas nynější, považ, ó člověče ??? (115v)
90. S pláčem, žalostí, Panna Maria, Matka truchlivá ??? (116v)
91. Stála Maria žalostivá, vedle kříže bolestivá ??? (117v)
92. Když pobožně rozvažuji trýznění Ježíše ??? (118v)
93. Otce věčného moudrost, pravda božská ??? (119v)
94. Bůh tě žehnej, nejmilejší Synu Ježíši ??? (120v)
95. Matička smutná, když pod křížem stála ??? (121v)
96. Ó lásko, lásko, Kriste můj **ČMM** 15 (122v)
97. Světa již obnovení vnově způsobuje obveselení ??? (123v)
98. Den vzkříšení Jezu Krista, alleluja ??? (124v)
99. Vesel se, říše nebeská ??? (125v)
100. Pán Kristus jest z mrtvých vstal ??? (126v)
101. Nyní se vše proměnilo, křesťané plesejte **ČMM** 24 (128r)
102. Na bubny, trouby, píšťaly **SM** 33 (129v)
103. Ó převeselá novina, ó arcišťaťná hodina **SM** 34 (130v)
104. Vesel se, nebes Královno, alleluja **SM** 35 (132v)
105. Plesej všecko stvoření **SM** 36 (133r)
106. Nermuť se víc, Majdaléno **SM** 37 (134v)
107. Křesťané, dnes den sváteční, slavný a velikonoční ???
(135v)
108. Dnes hod slavný a rozkošný ??? (136v)
109. Vesel se této chvíle, vše lidské pokolení ??? (137v)
110. Vzkříšenému Kristu Pánu, Vítěziteli mocnému ??? (138v)
111. Ó kde jsi, přemilá ctnosti ??? (140r)
112. Jak hrozná trápení přišla na křesťany ??? (143v)
(text dvakrát, ale neúplný, jen začátek písně)
113. Domine hisopo, et mundabor, lauabis (sic!) me ??? (144r)
114. Přivítejte, čeští lvové, Lva z Juda pokolení **ČMM** 23 (148v)
115. Ej, vesele prozpěvujme, svaté písně opakujme **ČMM** 22
(150v)
116. Rytířského srdce rytíři **SM** 38 (152r)

117. Velikou dnes slavnost máme **SM** 39 (153r)
118. Vyskytlo se pěkné kvítí **SM** 40 (154r)
119. Májové kvítky sbírejte, dítky **SM** 41 (155v)
120. V burgundského krále Zigizmunda chvále **SM** 42 (156v)
121. Nuž, s radostí, nuž, s troubením **SM** 43 (157v)
122. Sámli na nebe vstupuješ **SM** 44 (158v)
123. Vstoupil jest Kristus na nebe, alleluja, alleluja ??? (159v)
124. Zpívejte Hospodinu, zpívejte jeho Jménu ??? (160v)
125. Duch Páně sstupuje z výsosti ??? (162r)
126. Soslání Ducha svatého, alleluja ??? (163v)
127. Pange, lingua, gloriosi Corporis mysterium ??? (164r)
128. Zpívej jazyk nejslavnější Těla Krista tajnosti **SM** 54 (165v)
129. Drahy plode Panny čisté **ČMM** 33 (166v)
130. Zdrávo buď, Slovo vtělené ??? (167v)
131. Co to vidím pod tím chlebem ??? (168v)
132. Vítej, hoste nejvzáctnější, můj sladký Ježíši **SM** 51 (169v)
133. Jak se, lásko, ponižuješ, do domu mého vstupuješ ???
(170v)
134. Jediný Synu Otce nebeského ??? (171v)
135. Ježíši, sladká paměti, jenž plodíš v srdci radosti ??? (172v)
136. Ó Pokrme počestných, ó Chlebe duchů nebeských ???
(173v)
137. Ó lásko velmi veliká, jaks s Bohem zápasila ??? (173v)
138. Ó velebná svátost Boží, ty jsi můj Bůh milý ??? (174v)
139. Quid mihi dabunt sidera ??? (174v)
140. Dobrotivý Jezu Kriste, živý Chlebe ??? (175v)
141. Den, hněvu den, ten hrozný den **ČMM** 57a (176v)
142. Ó sladký Jezu, pronikni mé srdce ??? (177v)
143. Zdrávas, Oběti, dobrý Jezu, zdráv buď ??? (177v)
144. Ach, kdo sem já, můj Pane, že sytíš mne ??? (178v)
145. Kriste, nebeský hosti, srdce mého radosti ??? (180v)
146. Miluji tě, ó Kriste můj, miluji však upřímně ??? (181v)
147. Obrat', prosíme, oči své svaté ??? (182v)
148. Odvrat' válečný nepokoj, Bože ??? (185v)

149. Vítej, svatý mučedlníku, ó Víte **SM** 56 (188r)
150. Pouště i lesové, vody jordanové, vypravujte **SM** 57 (189v)
151. Knížete apoštolského velká slavnost se světí **SM** 58 (190v)
152. Dnes památka v církvi Páně připomíná se přeslavně ???
(191v)
153. Ó divné božské řízení **SM** 59 (192v)
154. Jak rychle pokračuje Panna přes židovské hory **SM** 60 (
193v)
155. Zpívejte poustevníčkovi na poušti, ptáčkové **SM** 61 (194v)
156. Drahý poklad jest dostala Česká země **SM** 62 (195v)
157. Margaritu, co perličku **SM** 63 (196v)
158. Někdy veliká hříšnice Majdaléna **SM** 64 (197v)
159. Patřte, ó všickni hříšníci, na Majdalénu **SM** 65 (199r)
160. Jakub rozličným krajinám **SM** 66 (200r)
161. Vypravujte, prozpěvujte chvály přesvaté Anny **SM** 67
(201v)
162. Ignatia svatého, muže velmi dobrého **SM** 68 (202v)
163. Všem se sluší radovati **SM** 69 (204r)
164. Ó předivné potýkání Vavřince s ukrutníkem **SM** 70 (205v)
165. Která jest to jak dennice, vzhůru se vznášející **SM** 71
(206v)
166. Matička milá, Panna Maria, od nás odchází **SM** 72 (207v)
167. Zdravas, Maria Panno, nebeská Královno **SM** 73 (208v)
168. Panno, čas jest, nech žalosti **ČMM** 41 (209v)
169. Ó růžičko, ó lilium, krásnější než konvalium ??? (210v)
170. Radujte se, ó Čechové, mariánští sodálové **ČMM** 44 (212r)
171. Nejsvětější Matko Boží, ó Maria ??? (213v)
172. Opět veselost, Panenko, veselme se, veselme se **ČMM** 34
(214v)
173. Mariji vypravázejme (sic!), do chrámu vstupující **ČMM** 46
(215v)
174. Jak jest Maria seznala, že jest Alžběta počala **ČMM** 40
(216v)
175. Ó Panno, božskou moudrostí ozdobená **ČMM** 43 (217v)

176. Z celého srdce miluji, tebe, Maria, miluji **ČMM** 51 (218v)
177. Ó sem z nebe vydej sebe, ó Ohni vinšovaný **ČMM** 29
(219v)
178. Svatodušní Holubičko, neprodlívej **ČMM** 28 (220v)
179. Holubičko překrásná, útěcho má jediná ??? (221v)
180. Všickni lidé se radujte, staří, mladí se veselte **ČMM** 26
(223r)
181. Plesej, duše má, radostně ??? (224v)
182. Ó Ježíši, Synu Boží, rač mi dáti tvé srdce ??? (225v)
183. Veselé nyní začnu zpívání ??? (226v)
184. Všickni křesťané věrní, dnes plesejte ??? (227v)
185. Viz, duše, Ježíše, Spasitele svého ??? (228v)
186. Aj, považujte, hříšníci, všickni světa milovníci ??? (229v)
187. Zdráva buď, Boží rodičko, Ježíše Krista matičko ??? (230v)
188. Aj, nuž, Páně služebníci, Kristovi milovníci ??? (231v)
189. Plesejte dnešní den, křesťané ??? (232v)
190. Aj, jak překrásná Dennice jasná ??? (233v)
191. Ó kníže Václave, plný božské milosti ??? (234v)
192. Jaký to kvítek červený vidím **SM** 75 (236r)
193. Ouzká cesta do radosti **SM** 74 (237v)
194. Maria, Matko milosti, Rodičko dobrotivost[i] ??? (238v)
195. Maria na svět přichází **SM** 77 (239v)
196. Sem, nevinňátka, malé děvčátka **SM** 76 (240v)
197. Ej, s radostí, s veselostí, Čechové, prozpěvujte **SM** 78
(241v)
198. Svatá Lidmila vdova, dcera Slaviborova **SM** 79 (242v)
199. Promluv, milý Ježíši, tvůj hlas žádám slyšeti **SM** 80 (243v)
200. Svatý Václave, kníže náš, věrný zástupce náš **SM** 81 (244v)
201. Učinil nám divadlo Pán Bůh z výsosti **SM** 82 (245v)
202. Ó vejvodo skomonilý, svatý Michale **SM** 83 (246v)
203. Vám, ó svatí anjelové, ó předústojní tvorové **SM** 84 (247v)
204. Když František, muž svatý, milováním Božím jatý **SM** 85
(248v)
205. Křesťanský člověče, snad jest tobě péče **SM** 86 (249v)

206. Křesťanské lásce, křesťané, od svatých apoštolův Páně **SM**
87 (250v)
207. Vítejte, obyvatelé nebeské věčné vlasti **SM** 88 (251v)
208. Jak hrubě jste oslavení, všickni Boží svatí **SM** 89 (252v)
209. Jak jest spasitelná a před Bohem vzácná almužna svatá
SM 90 (253v)
210. Jak má křesťan sobě vážiti Velebné svátosti **SM** 91 (254v)
211. Svátá Kateřina Panna, milovnice Krista Pána **SM** 92 (255v)
212. Ó všickni netrpěliví, v neštěstí příliš truchliví **SM** 93 (256v)
213. Pospěšte k dnešní slavnosti **SM** 94 (257v)
214. Šťastného skonání jenž jste žádostiví **SM** 95 (258v)
215. Sem, sem, vy čisté panenky **SM** 96 (259v)
216. Co prv nikdy, dnes se stalo **SM** 97 (260v)
217. Množí se panenky, množí **SM** 98 (261v)
218. Nuž, společně na dnešní den, věřící, prozpěvujte **SM** 99
(262v)
219. Zpívejme zvucným hlasem, nyní i každým časem **SM** 100
(263v)
220. Jaké to vidím množství plesajících **SM** 101 (264v)
221. Buďte od nás pochválení, Boží bojovníci **SM** 102 (265v)
222. Ó všecky Boží světice, plesejte **SM** 103 (266v)
223. Ó Bože můj, ó lásko má, tys jediná naděje má **SM** 105
(267v)
224. Můj žádoucí Bože všemohoucí, když na tě zpomínám **SM**
106 (268v)
225. Jak se stkví město nebeské **SM** 107 (269v)
226. Co chce můj Bůh, to já též chci **SM** 108 (270v)
227. Chvalmež nyní Boha svého, z posvěcení města jeho ???
(272r)
228. Pamatujme, pamatujme, všickni věrní chrámu Páně ???
(273v)
229. Vítej, nebeský Chlebe anjelský ??? (274v)
230. Ach co, přeběda, počnu, kdež tebe hledat budu ??? (275v)
231. Jedinké mé potěšení na tomto světě není ??? (276v)

232. Boha prosím, k Bohu volám, před ním ruce rozprostírám
??? (278v)
233. Ó kterýž bydlíš na vysokém nebi ??? (279v)
234. Hlasité tobě chvály vzdám, všeho světa Králi ??? (280v)
235. Ó muziko, ctné umění, jenž jsi božské obdaření ??? (281v)
236. Ó Pane, smiluj se nad námi, své lásky štědře uděl nám ???
(282v)
237. Živ buď, živ buď, má milosti, Ježíši, Synu Boží ??? (284r)
238. S truchlostí srdce a velmi smutnou žalostí ??? (285r)
239. V toběť samém zde na zemi, laskavý Jezu Kriste ??? (286v)
240. Volám z hlubokosti, z veliké bídnosti ??? (288r)
241. Již bázeň Boží zhasla v synech lidských na zemi ??? (289v)
242. Jak nejvíce můžete, věrní, Pánu chválení vzdejte ??? (290v)
243. Předobry Kriste Ježíši, Samsone nejsilnější ??? (291v)
244. Ó Ježíši, věčný všemohoucí Pane ??? (293v)
245. Kdo mé volání uslyší **ČMM** 11 (294v)
246. Nic lepšího není na tom světě ??? (295v)
247. [...] Ach, nezavrhuj žádného v tě doufajícího ??? (297r)
(torzo/píseň?)
248. Přetěžkou ruku tvou, kterou mne, nebohou duši, trestati
ráčíš **SM** 110 (297v)
249. Hrozné slyším naříkání **SM** 111 (298v)
250. Čeho po svém skončení má se člověk báti **SM** 116 (300r)
251. Z hlubokosti volající a tě, Kriste, vzývající **SM** 112 (302v)
252. V očištění všechněm dušem lkajícím **SM** 113 (304v)
253. Maria, všech potěšení, vyslyš prosby i úpění **SM** 114
(305v)
254. Ó hrozné bolesti, které musím snést **SM** 115 (306v)
255. Co pomáhá světská sláva **SM** 117 (308v)
256. Den, hněvu den, ten hrozný den **ČMM** 57b (309v)
257. Ó smrti, jak jest hrozná paměť tvá ??? (310v)

Celkem písní: 257

Podíl Michnových písní: 132 (tj. 51,36 %)

SM: 103 (tj. 40,08 %)
ČMM: 29 (tj. 11,28 %)

Podle pořadí v královéhradeckém kancionálu

SM (118 písní celkem):

7, 8, 9, 14, 16, 17, 10, 12, 13, 4, 5, 6, 11, 15, 18, 19, 21, 22, 20, 23, 24,
25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43,
44, 54, 51, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71,
72, 73, 75, 74, 77, 76, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90,
91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 105, 106, 107,
108, 110, 111, 116, 112, 113, 114, 115, 117

ČMM (66 písní celkem):

35, **18a**, 1, 2, 4, 7, 6, 14, 25, 21, **18b**, 15, 24, 23, 22, 33, **57a**, 41, 44,
34, 46, 40, 43, 51, 29, 28, 26, 11, **57b**

Podle pořadí v Michnově kancionálu

SM (118 písní celkem):

4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24,
25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43,
44, 51, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71,
72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90,
91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 105, 106, 107,
108, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117

ČMM (66 písní celkem):

1, 2, 4, 6, 7, 11, 14, 15, **18a**, **18b**, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 33, 34,
35, 40, 41, 43, 44, 46, 51, **57a**, **57b**

Chybějící jednotky

SM:

1, 2, 3 (Advent); 45, 46, 47 (Duch svatý); 48, 49 (Trojice); 50, 52, 53, 55 (eucharistie); 104 (mariánská úcta); 109 (duše v očistci); 118 (převzatá starodávná píseň)

ČMM:

3, 5, 8, 9, 10, 12, 13, 16, 17, 19, 20, 27, 30, 31, 32, 36, 37, 38, 39, 42, 45, 47, 48, 49, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66

Vysvětlivky:

18ab: 18a má ve srovnání s originálem velmi pozměněný text a je opatřena přípisem „Wi Psana Roku 1784 [...] w Loheniczich²¹ Numeru 10“²². 18b kopíruje původní text Michnův.

57ab: Obě varianty opisu mají jen 15 slok (oproti původním 16) a v 15. sloce se navzájem odlišují. 57a má 15. sloku jinou, ve srovnání s originálem novou; 57b odpovídá textu Michnově.

V předchozích přehledech můžeme dobře vidět, že zapisovatel přejímal zvl. ze SM rozsáhlé úseky textů bez jakýchkoli změn, což snad bylo podpořeno i tím, že SM je tematicky podobně rozčleněna jako kancionál zkoumaný (říkejme mu v návaznosti na pozn. č. 21 a 22 „lochenický“). Oproti tomu písně z ČMM, která je v souvislosti se svým zaměřením členěna jinak, doznaly v rámci kancionálu lochenického změn někdy i dosti podstatných (nejen jiné pořadí, ale v některých kusech i razantní změny textové).

Zajímavým jevem je také to, že v Michnových písních, které jsou uvedeny dvakrát, jsou verze s označením „a“ pozměněné, avšak verze „b“ uchovávají text původní. Nenechme se však zmást rozdělením,

²¹ Lochenice – obec ležící severně od Hradce Králové, PSČ 503 02 (viz snímek v přílohách).

²² Tento přípis je důležitý, protože podle něj se kancionálu v určitých kruzích přezdívá „lochenický“.

které vzniklo až v době, kdy už byl kancionál uzavřenou jednotkou. Písmena „a“ a „b“ jsme přiřazovali podle pořadí písní, jak se s nimi člověk setkával při lineárním čtení (tedy od začátku ke konci). Skutečné chronologické řazení je však jiné a shodou okolností jsou písně s označením „a“ zapsané později než písně s označením „b“. Dovolte tedy pár slov na vysvětlenou, abychom získali lepší představu, jak k tomu mohlo dojít. Písně zapsané původně mají v kancionálu své místo, které už za běžných okolností nezmění. Někde před nimi však zůstalo, nebo později vzniklo volné místo, které někdo z pozdějších zapisovatelů zaplnil. A protože si možná nevšiml, že už píseň v kancionálu je, nebo snad i proto, že chtěl uvést i jinou verzi téže písně, vložil novou verzi již zapsané písně; tato nová verze však v rámci kancionálu předešla verzi starší, čímž se jí při našem označení dostalo. A když se finální verze rukopisu dostala do našich rukou, zachytili jsme pouze fyzický stav památky, který sám o sobě nijak zvlášť velkou výpovědní hodnotu nemá. Připomeneme-li si navíc zacházení s památkami v dřívějších dobách, jak jsme se o něm zmínili už v začátku práce a které z dnešního hlediska často hodnotíme jako barbarské, není se čemu divit. Spíše můžeme být rádi, že se ten který exemplář vůbec zachoval.

Budiž tedy tento vstupní exkurz jakýmsi naznačením charakteru naší následující práce. Zatímco doposud jsme se však mohli opírat o podrobná zpracování související látky, u písní nemichnovských je bádání o to těžší, že nejprve musíme píseň identifikovat (je-li to v našich silách) a následně se ji pokusit spojit s osobou autora, která je mnohdy – pokud vůbec – jen pravděpodobná.

Určené nemichnovské písně

Ještě než přijdou na řadu různé výčty a seznamy, které ukazují, jak naše bádání dopadlo, a u identifikovaných písní uvádějí všechny důležité zjištěné informace, řekněme si, co nás vlastně při určování

zajímalo (a proč) a následně specifikujme autorský okruh, z jehož produkce písňové texty pocházejí.

Ideálním cílem našeho snažení bylo zjistit autora písně. Pokud by to nebylo možné, tedy alespoň kancionály, v nichž se ta která píseň objevuje, a mezi nimi určit ten, v němž se píseň mohla objevit poprvé. To je však problematizováno již naznačenými okolnostmi, které je třeba v souvislosti s písňovou tvorbou a „životem“ jednotlivých textů uvažovat. Jen příkladem: starobylá česká píseň (původní tvorba) *Buoh všemohúci*²³ se stala natolik všeobecně oblíbenou písní, že byla přeložena i do latiny (tady může dojít k další potíži – latinské písně jsou často automaticky považovány za původní, což by v tomto případě bylo scestné). Avšak její nápěv pochází z dávné písně starohornoněmecké. K podobným zmatkům může docházet i v textech v rámci jediného jazyka. Některé písně také během svého vývoje výrazně změnilu formu – nasnadě je pak otázka, kdy je to ještě táž píseň a kdy už je třeba hovořit o písni nové. Dalším velmi citlivým a – řekli bychom – zrádným místem je samotný zápis písně. V některých případech byla jediným vodítkem k tomu, zda je to stále jedna a táž píseň, nebo už jiná, pouze průvodní notace. A to je jeden z momentů, kdy si člověk uvědomí, jak ochuzující je zkoumat písňové texty pouze po stránce textové, bez jedné z jejich dvou podstatných složek. Texty, které totiž stojí po boku melodií, nejen že se k nim úzce váží, ale jsou jimi také výrazně formovány, což se asi nejzřetelněji projevuje na strofickém schématu a někdy také v rovině jazykové. Protože nám však chybí erudované muzikologické vzdělání, nezbyvá nám, než zkoumat pouze stránku textovou a tu hudební mít alespoň na paměti.

²³ Někdy ve XIV. Století vznikly dvě písně podobné písním *Hospodine, pomiluj ny* a *Svatý Václave*. Těmito dvěma písněmi byly *Jezu Kristě, ščedry kněže* a právě i zmiňovaná *Buoh všemohúci*. Všechny tyto písně jsou původně rozvedením řeckého liturgického zvolání *Kyrie eleison* (v naší oblasti původně převedeno na *Krleš*, později přeloženo jako *Pane, smiluj se*; jde o jeden z úvodních liturgických úkonů). Později však částečně zlidověly a za velké obliby začaly žít svým vlastním životem. Odpoutáním se od původní tříčlenné formy (*Pane, smiluj se – Kriste, smiluj se – Pane smiluj se*) se s nimi začalo nově zacházet a byly postupně rozvíjeny, až obsáhly celou řadu nových slok. Všechny čtyři písně patří ke zdrojům a cenným klenotům původní české písňové tvorby.

Podívejme se nyní blíže na písně, o nichž prozatím nevíme nic víc, než že určitě nejsou z pera Michnova, a pokusme si je přiřadit k některým známým kancionálům. Vodítkem nám budou dva základní údaje, které současně poslouží také jako kontrola, že jsme tu kterou píseň identifikovali správně. Prvním z nich je incipit písně. Mohlo by se snad namítnout, že je tu ještě název písně, ale praxe je bohužel taková, že to v drtivé většině neplatí, a navíc – mnoho různých „názvů“ písní je silně improvizovaných a liší se kancionál od kancionálu. Incipit písně je naproti tomu prvkem vcelku konstantním, tj. neprojevuje až tak zásadní proměnlivost, že by se jeho porovnávání stávalo bezúčelným. Druhým nosným údajem pro určování písně je její specifické strofické schéma. To už sice tak stálé není, přece však je natolik zásadní, že v drtivé většině případů ihned víme, na čem jsme. Abychom však jeho výpovědní hodnotu nepřecenili, musíme vzít v potaz také námitku, že mohou existovat dvě velmi si podobné písně s téměř nebo úplně identickým strofickým schématem. – Vzhledem k tomu, že některé písně jsou datovány, připadlo zprvu v úvahu také určování podle uvedeného roku. Velmi brzy se však takovéto určování ukázalo jako zavádějící, protože veškerá uvedená data vypovídají především o době zápisu písně.

Zanechejme však na chvíli úvah a teoretizování a pojd'me se podívat, co všechno nám na sebe nakonec prozradily ty nemichlovské písně, které se nám podařilo blíže určit.

Písně, jejichž autorem není A. V. Michna, jsme pracovně rozdělili na dvě skupiny, označené velkými písmeny A a B, přičemž každá obdržela své vlastní, nové, pracovně přidělené pořadové číslo. Kromě toho jsme zachovali i pořadové číslo podle umístění v lochenickém kancionálu a přidali – pro lepší přehlednost (a tedy v podstatě nutně) – údaj o tom, na kterém foliu se která píseň nachází. Další údaje, uvedené pod incipitem písně, už nás přímo seznamují s kancionály, v nichž se píseň nachází, s jejich autory, jsou-li nám známi, a s roky

vydání²⁴. Další řádek prozrazuje počet slok a strofické schéma písně, jaké má v uváděných kancionálech. Každý příslušný kancionál, v němž se konkrétní píseň nachází, je označen malým písmenem a takto vzniklé abecední řazení písmenných značek odpovídá chronologickému řazení jednotlivých příslušných kancionálů k dané písni podle toho, kdy byl od kterého vydán první výtisk. Orientace v seznamech, ulehčená těmito značkami, je pak snazší a rychlejší. Poslední řádek údajů k určitému incipitu (odlišený barvou písma) nám nakonec ukazuje pro porovnání počet slok a strofické schéma písní v lochenickém kancionálu, případně ještě upozorňuje na některé další detaily. Počet malých písmen k jednomu incipitu nám už na první pohled prozradí, nakolik oblíbená a do jaké míry užívaná ta která píseň byla.

Tabulka 2

A	URČENÉ PÍSNĚ
1	2. Zdrávas, Královno, ó Matko milosti (2v)
a	Capella regia musicalis (Václav Karel Holan Rovenský) 1694 9 slok, 11a 11a Ref (11b 10b) (11 slok, 11a 11a Ref (11b 10b))
2	3. Pozdravena buď, Královno, ó Maria (3v) „1690“
a	Slaviček rájský (Josef Božan) 1719 4 sloky, 8a 4b 8a 4b 8c 8c 7d 2e 2e 2e 3b
b	Cytara Nového zákona (Antonín Koniáš) 1727 4 sloky, 8a 4b 8a 4b 8c 8c 7d 9e (7 slok, 8a 4b 8a 4b 8c 8c 7d 9e)
3	4. Tisíckrát buď pozdravena, ó nebeská Královno (4v)

²⁴ Tento údaj je důležitý nejen pro tuto práci (oblíbenost písně, frekventovanost v určitém období apod.), ale především jako jeden z pilířů pro další výzkum, jemuž se chceme nadále v souvislosti s kancionálovou tvorbou věnovat.

- a Capella regia musicalis (V. K. Holan Rovenský) 1694
5 slok, 8a 6b 8a 6b 7c 7c 6c/d
- b Kancionál (Matěj Václav Šteyer) 1683, 1687, 1697, 1712,
1727, 1764
5 slok, 8a 6b 8a 6b Ref (7c 7c 6b)
(7 slok, 8a 6b 8a 6b 7c 7c 6c/d)
- 4 8. Stala se jest věc předivná (11v)
- a Kancionál, 2 verze (Jan Amos Komenský) 1659
- a1 3 sloky, 7a 8a 7a 8b 7b 7b 5b 7c 8c 7c 8d 7e 7e 5d Ref (8f
7g 7g 5f)
2. sl.: aaabbbb cccdddd Ref (eeff)
3. sl.: aaabbbb cccdde Ref (ffgg)
- a2 3 sloky, 7a 8a 7a 8b 7b 7b 5b 7c 8c 7c 8d 7d 7d 5d Ref (8e
7e 7f 5f)
- b Kancionál český 1559, 1596
6 slok, 8a 8a 7b 5b 9c 8d 10e
- c Evanjelický kancionál (Václav Kleych) 1717, 1722, 1727
5 slok, 8x 8a 8a 6b Ref (7c 7c 6b)
(5 slok, 8a 8a 8a 6b Ref (7c 7c 6b))
- 5 19. Novou radost zvěstují vám (22v)
- a Jesličky (Bedřich Bridel) 1658
7 slok, 8a 8a Ref (8b 8b)
- b Kancionál (M. V. Šteyer) 1683, 1687
7 slok, 8a 8a Ref (8b 9b)
- c Capella regia musicalis (V. K. Holan Rovenský) 1694,
1697, 1712, 1727, 1764
8 slok, 8a 8a 8b 9b (bis)
(7 slok, 8a 8a Ref (8b 9b))
- 6 20. Ježíškovi malému, Synáčkovi Božímu (23v)
- a Jesličky (B. Bridel) 1658
4 sloky, 7a 7a 7a 7a 7a (kolísá v rýmu)

(4 sloky, 7a 7a 7a 7a 7a/x)

- 7 21. Ó duše má rozmilá (24v) „1667“
a Jesličky (B. Bridel) 1658
 9 slok, 7a 6b 7a 6b
b Capella regia musicalis (V. K. Holan Rovenský) 1694
 9 slok, 7a 6b 7a 6b
c Slaviček rájský (J. Božan) 1719
 8 slok, 7a 6b 7a 6b
d Cytara Nového zákona (A. Koniáš) 1727, 1738, 1746, 1750,
 1752
 8 slok, 7a 6b 7a 6b
 (9 slok, 7a 6b 7a 6b)
- 8 22. Co tu stojíte, co se díváte (25v)
a Jesličky (B. Bridel) 1658
 6 slok, 5a 5a 8b 8b Ref (5c 8c 8c/x)
b Capella regia musicalis (V. K. Holan Rovenský) 1694
 8 slok, 5a 5a 8b 8b 5c 8c 8c (nepravidelný rým)
 (6 slok, 5a 5a 8b 8b Ref (5c 8c 8c/x))
- 9 23. Vesel se, nebe, raduj se, země (26v)
a Jesličky (B. Bridel) 1658
 9 slok, 5a 5a 8x 4x 8a 8y
b Kancionál (V. M. Šteyer) 1683, 1687, 1697, 1712, 1727,
 1764
 8 slok, 5a 5a Ref1 (8b 4x) 8a Ref2 (8b)
c Capella regia musicalis (V. K. Holan Rovenský) 1694
 9 slok, 5a 5a 8b 4x 8a 8a
 (9 slok, 5a 5a 8x 4x 8a 8y)
- 10 24. Zdrávo buď, ó Nemluvňátko, Jezulátko (27v)
a Jesličky (B. Bridel) 1658
 10 slok, 8a 4b 8a 6b

- b Capella regia musicalis (V. K. Holan. Rovenský) 1694
10 slok, 8a 4b 8a 6b
(10 slok, 8a 4b 8a 6b)
- 11 25. Tvá láska příliš veliká (28v)
a Jesličky (B. Bridel) 1658
6 slok, 8x 7a 8x 7a Ref (8b 8b)
(6 slok, 8x 7a 8x 7a Ref (8b 8b–bis))
- 12 26. Dítě se nám narodilo (29v)
a Kancionál (V. M. Šteyer) 1683, 1687, 1697, 1712, 1727,
1764
6 slok, 8a Ref1 (4b) 8a Ref2 (8b 5c 8b 5c)
b Slaviček rájský (J. Božan) 1719
7 slok, 8a 4b 8a 4b 8c 5d 8c 5d
(4 sloky, 8a 8a Ref (8b 5c 8b 5c))
- 13 27. Ó dobré noviny, poselství šťastné (30v)
a Jesličky (B. Bridel) 1658
13 slok, 6a 5b 6a 5b
(13 slok, 6a 5b 6a 5b–tris/6b–bis)
- 14 28. Děťátko kolíbějme, Nemluvňátko žehnejme (31v)
a Jesličky (B. Bridel) 1658
6 slok, 7a 7a 7a 7a 10x
b Capella regia musicalis (V. K. Holan Rovenský) 1694
6 slok, 7a 7a 7b 7b 9c (nepravidelný verš)
(6 slok, 7a 7a 7a 7a 10x)
- 15 29. Sem, sem, Děťátko, musíš, Robátko (32v)
a Jesličky (B. Bridel) 1658
6 slok, 5a 5a 5b 5b 9c 8c 5a 5a 5b 5b
b Kancionál (V. M. Šteyer) 1683, 1687, 1697, 1712, 1727,
1764

- 6 slok, 5a 5a 5b 5b 9c 9c 5a 5a 5b 5b
- c Capella regia musicalis (V. K. Holan Rovenský) 1694
7 slok, 5a 5a 5b 5b 9c 9c 5a 5a 5b 5b
- d Slaviček rájský (J. Božan) 1719
7 slok, 5a 5a 5b 5b 9c 9c 5a 5a 5b 5b
(6 slok, 5a 5a 5b 5b 9c 8c 5a 5a 5b 5b)
- 16 30. Ó dítě mé roztomilé, ty raníš srdce mé (34r) „1667“
a Jesličky (B. Bridel) 1658
8 slok, 8a 6a 6b 6b 6c 6c 6d 6d
(8 slok, 8a 6a 6b 6b 6c 6c 6d 6d)
- 17 31. Krásná Panna překrásného Syna nám porodila (35v)
a Jesličky (B. Bridel) 1658
4 sloky, 10a 5b 10a 5b Ref (6c 6c 5d 5d) (kolísání)
b Kancionál (V. M. Šteyer) 1683, 1687, 1697, 1712, 1727,
1764
4 sloky, 10a 5b 10a 5b Ref (7c 6c 5d 5d) (1. sloka 10 5b
10x 5b...)
c Capella regia musicalis (V. K. Holan Rovenský) 1694
5 slok, 15a 15a 7b 6b 5c 5c (nepravidelně 6)
d Slaviček rájský (J. Božan) 1719
5 slok, 15a 15a 7b 6b 5c 5c
(4 sloky, 10a 5b 10a 5b Ref (6c 6c 5d 5d)) (kolísání)
- 18 32. Rosa mladá s kvítím padá (36v)
a Jesličky (B. Bridel) 1658
9 slok, 4a 4a 7b 4c 4c 7b
b Capella regia musicalis (V. K. Holan Rovenský) 1694
9 slok, 4a 4a 7b 4c 4c 7b
(9 slok, 4a 4a 7b 4c 4c 7b)
- 19 33. Žádný se nestrachuj, srdcem veselým stůj (37v)
a Jesličky (B. Bridel) 1658

- 4 sloky, 6a 6a 9x 12x 4b 4b 6c 6c 12x (kolísání)
- b Capella regia musicalis (V. K. Holan Rovenský) 1694
4 sloky, 6a 6a 10b 6c 6c 6d 6d 10d (nepravidelné)
(4 sloky, 6a 6a 9x 12x 4b 4b 6c 6c 12x) (kolísání)
- 20 34. Ach, kdož podpal společný Syna a Mateře (39v) „1667“
- a Jesličky (B. Bridel) 1658
8 slok, 7a 6b 7a 6b 6c 7x 6c
- b Capella regia musicalis (v. K. Holan Rovenský) 1694
8 slok, 7a 6b 7a 6b 6c 7c 6c
(8 slok, 7a 6b 7a 6b 6c 7x 6c) (7. sloce chybí poslední 6c ...
„bezzubý maličký“; snad záměr?)
- 21 35. Radujte se, křesťané, čas jest radování (40v)
- a Jesličky (B. Bridel) 1658
6 slok, 7a 6b 7a 6b 6c 7c 6d + 6d (1. a 6. sloka)
(7c v 1. sloce jako 8c)
- b Capella regia musicalis (V. K. Holan Rovenský) 1694
6 slok, 7a 6b 7a 6b 6c 7c 6d 6d
- c Slaviček rájský (J. Božan) 1719
6 slok, 7a 6b 7a 6b 6c 8c 6d 6d
(6 slok, 7a 6b 7a 6b 6c 7c 6d + 6d (+ 6d = 1. a 6. sloka)
(7c v 1. sloce jako 8c)
- 22 36. Poslyš, ó křesťane, věci neslýchané (40v) „1668“
- a Jesličky (B. Bridel) 1658
6 slok, 6a 6a 6b 6b 4c 6d 6d 4b/c/d
- b Kancionál (M. V. Šteyer) 1683, 1687, 1697, 1712, 1727,
1764
6 slok, 6a 6a 6b 6b 4c 6d 6d 4c
(6 slok, 6a 6a 6b 6b 4c 6d 6d 4b/c/d)
- 23 37. Zavítej k nám, Dítě milé (41v)
- a Jesličky (B. Bridel) 1658

- 14 slok, 8a 6a 8a 6a 8a/b 8a/b 8a/b 6a/b (a = 1–5, b = 6–14)
- b Kancionál (M. V. Šteyer) 1683, 1687, 1697, 1712, 1727,
1764
7 slok, 8a 6a 8a 6a 8a/b 6a/b 8a/b 6a/b (a = 1–4, b = 5–7)
- c Capella regia musicalis (V. K. Holan Rovenský) 1694
6 slok, 8a 6a 8a 6a 8a/b 8a/b 8a/b 6a/b
- d Kancionálek (Rosenmüller) 1712, 1767
7 slok, 8a 6a 8a 6a 8a 8a 8a 6a (1–3)
8a 6a 8a 6a 8b 8b 8b 6b (4–7)
- e Slaviček rájský (J. Božan) 1719
6 slok, 8a 6a 8a 6a Ref (8a 8a 8a 7a)
- f Cytara Nového zákona (A. Koniáš) 1727, 1738, 1746, 1750,
1752
8a 6a 8a 6a Ref (8b 6b 8b 6b)
(7 slok, 8a 6a 8a 6a 8a/b 6a/b 8a/b 6a/b) (a = 1–4, b = 5–7)
- 24 44. Tato Hostie malá jest přerozkošná schrána (65v) „1684“
a Slaviček rájský (J. Božan) 1719
13 slok, 7a7a 7b 7b
(7 + 6 slok, 7a 7a 7b 7b + 7a 7a 7b 7b) (mezi částmi
melodický rozdíl; sedmihlas!)
- 25 60. Zdaž tvé srdce strnulo, ó duše křesťanská (83v)
a Kancionál (M. V. Šteyer) 1683, 1687, 1697, 1712, 1727,
1764
12 slok, 7x 6a 7x 6a 7y 6b 7y 6b
- b Slaviček rájský (J. Božan) 1719
12 slok, 7a 6b 7a 6b 7c 6d 7c 6d
(12 slok, 7a 6b 7a 6b 7c 6d 7c 6d)
- 26 73. Triumf, triumf, veselme se (97v) „1697“
a Capella regia musicalis (V. K. Holan Rovenský) 1694
10 slok, 8a 5b 8c 3c 5d 3d 9d 3d (velmi nepravidelné)
(10 slok, 8a 5b 8c 3c 5d 3d 9d 3d) (velmi nepravidelné)

- 27 74. Kriste, můj Spasiteli (99r) „1784“
 a Cytara Nového zákona (A. Koniáš) 1727, 1738, 1746, 1750,
 1752
 5 slok, 7a 6b 7c 6b 7d 6c 7d
 (7 slok, 7a 6b 7c 6b 7d 6c 7d) (nepravidelné, bez notace)
- 28 77. Zdrás bud', Královno, Nebe, země Císařovno (sic!)
 (102v)
 a Cytara Nového zákona (A. Koniáš) 1727, 1738, 1746, 1750,
 1752
 8 slok, 6a 8a 8b 8b
 (8 slok, 6a 8a 8b 8b)
- 29 88. Ó jak může věrná duše Pána svého snést (114v)
 a Kancionál (M. V. Šteyer) 1683, 1687, 1697, 1712, 1727,
 1764
 15 slok, 4a 4a 6b 4c 4c 6b
 b Slaviček rájský (J. Božan) 1719
 14 slok, 4a 4a 6b 4c 4c 6b
 (9 slok, 4a 4a 6b 4c 4c 6b)
- 30 89. Smutný čas nynější, považ, ó člověče (115v)
 a Evanjelický kancionál (V. Kleych) 1717, 1722, 1727
 7 slok, 6x 6a 6y 6a 8b 8b 6z
 b Slaviček rájský (J. Božan) 1719
 7 slok, 12a 12a Ref (8c 8c 6c)
 c Cytara Nového zákona (A. Koniáš) 1727, 1738, 1746, 1750,
 1752
 7 slok, 12a 12a Ref (8c 8c 6c)
 d Cithara Sanctorum (Jiří Sarganek) 1737
 7 slok, 12a 12a 8b 8b 6b
 e Ruční kancionálík 1749, 1790 (Patzko), 1790 (Weber),
 1800 + Kancionálík 1757

7 slok, 6a 6b 6a 6b Ref (8c 8c 6c)
(7 slok, 6a 6b 6a 6b Ref (8c 8c 6c))

- 31 93. Otce věčného moudrost, pravda božská (119v)
- a Písně katolické (Jiří Hlohovský) 1622
8 slok, 7a 6b 7c 6b 7d 6e 7f 6e 7a 6b 7a 6b 7c 6d 7c 6d
- b Kancionál (M. V. Šteyer) 1683, 1687, 1697, 1712, 1727,
1764
8 slok, 7x 6a 7x 6a 7b 6c 7b 6c
(v prvních slokách tendence k 7a 6b 7a 6b 7c 6d 7c 6d)
- c Capella regia musicalis (V. K. Holan Rovenský) 1694
8 slok, 7a 6b 7a 6b 7c 6d 7c 6d
(8 slok, 7x 6a 7x 6a 7b 6c 7b 6c)
- 32 98. Den vzkříšení Jezu Krista, alleluja (124v)
(v nejrůznějších úpravách táž píseň)
- a Kancionál (Pavel Sessius) 1631
7 slok, 8a 4a 4a 4a 8a 4a 4a 4a
- b Dekakord 1642
7 slok, 8a Ref (12b) 8a Ref (12b)
- c Kancionál (M. V. Šteyer) 1683, 1687, 1697, 1712, 1727,
1764
7 slok, 8a Ref1 (12b) 8a Ref2 (12c)
- d Kancionál 1685
12 slok, 8a Ref (12b) 8c
- e Capella regia musicalis (V. K. Holan Rovenský) 1694
7 slok, 8a Ref (4b 4c 4b) 8a Ref (4b 4c 4b)
- f Poklad zpěvů (Jan Miller) 1710
6 slok, 8a Ref (4b 8b) 8a Ref (4b 8b)
- g Evanjelický kancionál (V. Kleych) 1717, 1722, 1727
6 slok, 8a Ref (4b 8c) 8a Ref (4b 8c)
- h Slaviček rájský (J. Božan) 1719
7 slok, 8a Ref (4b 4c 4b) 8a Ref (4b 4c 4b)
- i Jádru, Rozkoše (Jan Blasius st.) 1720, 1743

- 6 slok, 8a 4b 8c 8a 4b 8c
- j Cithara Sanctorum (J. Sarganek) 1737
6 slok, 8a 8a Ref 12b
- k Ruční kancionálík 1749, 1790 (Patzko), 1790 (Weber),
1800 + Kancionálík 1757
6 slok, 8a Ref (12b) 8a Ref (12b)
(7 slok, 8a Ref (4b 4c 4b) 8a Ref (4b 4c 4b))
- 33 99. Vesel se, říše nebeská (125v)
- a Capella regia musicalis (V. K. Holan Rovenský) 1694
9 slok, 8a 8a 4b 4b Ref (4c)
(9 slok, 8a 8a 8b 8b Ref (8c))
- 34 109. Vesel se této chvíle, vše lidské pokolení (137v)
- a Písně (Václav Miřínský) 1522
10 slok, 7a 6b 7a 6b 6c 7d 6d
- b Písničky křesťanské 1530
11 slok, 7a 6b 7a 6b 6c 6x 6c
- c Habrovanský kancionál 1530–1536
11 slok, 7a 6b 7a 6b 6c 6x 6c
- d Písně (Jan Roh) 1541
11 slok, 7a 6b 6a 6b Ro 6c 6d 6c
- e Kancionál český 1559, 1596
11 slok, 7a 6b 6a 6b 6c 6d 6c
- f Písně (Šamotuly – Jan Blahoslav) 1561
11 slok, 7a 6b 6a 6b R 6a 6b 6a
- g Kancionál 1585, 1593
11–12 slok, 7a 6b 7a 6b 6a 6b 6a (rým nepravidelný)
- h Kancionál 1593
12 slok, 7a 6b 7a 6b 6a 6b 6a (rým nepravidelný)
- i Písně 1598, 1615, 1618
11 slok (4. někdy chybí), 7a 6b 6a 6b 6c 6d 6c
- j₁ Kancionál (Nigrin) 1606
12 slok, 7a 6b 7a 6b 6c 6x 6c

- j₂ Kancionál (Veleslavín) 1609
12 slok, 7a 6b 7a 6b 6c 6x 6c
- j₃ Kancionál (Dačický) 1609
12 slok, 7a 6b 7a 6b 6c 6x 6c
- k Kancionál 1620
11 slok, 7a 6b 6a 6b 6c 6x 6c
- l Kancionál (P. Sessius) 1631
12 slok, 13a 14a 7b 7c 7b (kolísání v počtu slabik)
- m Dekakord 1642
12 slok, 7a 6b 7a 6b 7c 7x 6c
- n₁ Kancionál, verze 1 (J. A. Komenský) 1659
10 slok, 7a 6b 6a 6b 6c 6d 6c (základní tendence s výkyvy)
- n₂ Kancionál, verze 2 (J. A. Komenský) 1659
10 slok, 7a 6b 6a 6b 6c 6d 6c
- o Kancionál (M. V. Šteyer) 1683, 1687, 1697, 1712, 1727,
1764
12 slok, 7a 6b 7a 6b 6c 7x 6c (kolísání v počtu slabik, 6–7)
- p Kancionál 1685
11 slok, 6a 6b 6a 6b Ro 6c 6x 6c
- q Capella regia musicalis (V. K. Holan Rovenský) 1694
13 slok, 7a 6b 7a 6b 7c 7d 6c (nepravidelné)
- r Poklad zpěvů (Jan Miller) 1710
11 slok, 7a 6b 6a 6b 6c 6x 6c
- s Slaviček rájský (J. Božan) 1719
12 slok, 7a 6b 7a 6b 7c 7d 6c
- t Cithara Sanctorum (J. Sarganek 1737)
10 slok, 7a 6b 6a 6b 6c 6x 6c
- u Písně (Jiřík Peterman) 1748
11 slok, 7a 6b 6a 6b 6c 6x 6c
(4 sloky, 7a 7b 7a 7b 7c 7x 6c)
- 35 110. Vzkříšenému Kristu Pánu, Vítěziteli mocnému (138v)
- a Písně katolické (J. Hlohovský) 1622
6 slok, 8a 8a 8b 7/8b

- b Kancionál (M. V. Šteyer) 1683, 1687, 1697, 1712, 1727,
1764
6 slok, 8a 8a 8b 7b Ref (4c)
- c Evanjelický kancionál (V. Kleych) 1717, 1722, 1727
7 slok, 8a 8a 8a 7b–bis 4c
- d Cytara Nového zákona (A. Koniáše) 1727, 1738, 1746,
1750, 1752
7 slok, 8a 8a 8b 7b Ref (4c)
- e Cithara Sanctorum (J. Sarganek) 1737
7 slok, 8a 8a 8a 7b 4c
- f Ruční kancionálík 1749, 1790 (Patzko), 1790 (Weber),
1800 + Kancionálík 1757
7 slok, 8a 8a 8b 7b Ref (4c)
(7 slok, 8a 8a 8b–bis 8b–bis Ref (4c))
- 36 112. Jak hrozná trápení přišla na křesťany (143v)
- a Písně (V. Miřínský) 1531
20 slok, 7a 6b 7a 6b (kolísá)
- b Kancionál český 1559, 1596
30 slok, 7a 6b 7c 4c 6b
- c Písně chval božských (Jakub Kunvaldský) 1576
30 slok, 7a 6b 7c 4d 6b
- d Kancionál 1585, 1593
21 slok, 7a 6b 11a 6a (rým nepravidelný)
- e Kancionál 1593
30 slok, 7a 6b 11a 6a (rým nepravidelný)
- f₁ Kancionál (Nigrin) 1606
30 slok, 7a 6a 11a 6a (kolísání v počtu slabik i v rýmech)
- f₂ Kancionál (Veleslavín) 1609
30 slok, 7a 6a 11a 6a (kolísání v počtu slabik i v rýmech)
- g Kancionál (Dačický) 1609
21 slok, 7a 6a 11a 6b (kolísání v počtu slabik i v rýmech)
- h Kancionál 1620
30 slok, 7a 6x 11a 6a (nepravidelnost v rýmech)

- i Kancionál (P. Sessius) 1631
30 slok, 7a 6a 11a 6a
- j Dekakord 1642
7 6 7 4 6 (rým nepravidelný, mnohdy splývá verš 4. se 3. nebo 5.)
- k Kancionál (M. V. Šteyer) 1683, 1687, 1697, 1712, 1727, 1764
30 slok, 7x 6a 11x 6a nebo 7x 6x 11a 6a (velmi nepravidelné, mnohdy bez rýmu)
- l Kancionál 1685
30 slok, 7a 6b 11a 6b
- m Poklad zpěvů (J. Miller) 1710
30 slok, 7x 6y 11a 6a
- n Kancionálek (Rosenmüller) 1712, 1767
30 slok, 7a 6b 11c 6d
- o Evanjelický kancionál (V. Kleych) 1717, 1722, 1727
30 slok, 7 6 7 4 6 (nepravidelný rým)
- p Slaviček rájský (J. Božan) 1719
30 slok, 7a 6b 7a 4b 6b
- q Cytara Nového zákona (A. Koniáš) 1727, 1738, 1746, 1750, 1752
30 slok, 7a 6b 11c 6b (rým nepravidelný)
- r Cithara Sanctorum (J. Sarganek) 1737
30 slok, 7 6 7 4 6 (rým zcela nepravidelný)
(torzo: 2 sloky, 7 6 7 4 6) (rým zcela nepravidelný)
- 37 123. Vstoupil jest Kristus na nebe, alleluja, alleluja (159v)
- a Ruční kancionálík 1749, 1790 (Patzko), 1790 (Weber), 1800 + Kancionálík 1757
13 slok, 8a Ref (4b) 8a Ref (4b)
(8 slok, 8a Ref (4b--bis) 8a--bis Ref (4b--tris))
- 38 124. Zpívejte Hospodinu, zpívejte jeho Jménu (160v)
- a Evanjelický kancionál (V. Kleych) 1717, 1722, 1727

- 3 sloky, 7a 7a 7a 7b 7b 7c 7c 11c
- b Cithara Sanctorum (J. Sarganek) 1737
3 sloky, 7a 7a 7a 7b 7c 7d 7d 11d (2. a 3. sl. aaabbccc)
(5 slok, 7a 7a 7a 7b 7b 7c 7c 11c)
- 39 126. Seslání Ducha svatého, alleluja (163v)
- a Slaviček rájský (J. Božan) 1719
9 slok, 8a Ref (4b–bis) 8a Ref (4b–bis)
- b Cytara Nového zákona (A. Koniáš) 1727, 1738, 1746, 1750,
1752
9 slok, 8a Ref (4b–bis) 8a Ref (6b)
(torzo: 6 slok + 3 naznačené, 8a Ref (4b–tris) [...])
- 40 133. Jak se, lásko, ponižuješ, do domu mého vstupuješ
(170v)
- a Capella regia musicalis (V. K. Holan Rovenský) 1694
9 slok, 8a 8a 7b 8c 8c 7b
(9 slok, 8a 8a 7b 8c 8c 7b) (datace „24. Martj 1669“!)
- 41 134. Jediný Synu Otce nebeského (171v)
- a Písně katolické (J. Hlohovský) 1622
4 sloky, 11a 11a Ref (11b 5b)
- b Kancionál (M. V. Šteyer) 1683, 1687, 1697, 1712, 1727,
1764
4 sloky, 11a 11a Ref (11b 5b)
(4 sloky, 11a 11a Ref (11b 11c))
- 42 135. Ježíši, sladká paměti, jenž plodíš v srdci radosti (172v)
- a Písně katolické (J. Hlohovský) 1622
38 slok, 8a 8a 8b 8b
- b Kancionál (P. Sessius) 1631
50 slok, 8a 8a 8b 8b
- c Kancionálník 1639
49 slok, 8a 8a 8b 8b

- d Dekakord 1642
49 slok, 8a 8a 8b 8b
- e Capella regia musicalis (V. K. Holan Rovenský) 1694
17 slok, 8a 8a 8b 8c 8b
(12 slok, 8a 8a 8b 8b)
- 43 136. Ó Pokrme počestných, ó Chlebe duchů nebeských (173v)
a Kancionál (M. V. Šteyer) 1683, 1687, 1697, 1712, 1727, 1764
3 sloky, 7a 7/8a 6b 7c 7c 6b
b Capella regia musicalis (V. K. Holan Rovenský) 1694
6 slok, 7a 7a 6b 7c 7c 6b
(v 1 sl. může být ve 2. verši 8 slabik: „chlebe/ó chlebe“)
(3 sloky, 7a 7/8a 6b 7c 7c 6b)
- 44 146. Miluji tě, ó Kriste můj, miluji však upřímně (181v)
a Capella regia musicalis (V. K. Holan Rovenský) 1694
9 slok, 8a 7b 8a 7b
(11 slok, 8a 7b 8a 7b)
- 45 148. Odvrať válečný nepokoj, Bože (185v)
a Kancionál (M. V. Šteyer) 1683, 1687, 1697, 1712, 1727, 1764
3 sloky, 8a 8a 8b 8b
b Evanjelický kancionál (V. Kleych) 1717, 1722, 1727
5 slok, 8a 8a 8b 8b
c Slaviček rájský (J. Božan) 1719
4 sloky, 8a 8a 8b 8b
d Cytara Nového zákona (A. Koniáš) 1727, 1738, 1746, 1750, 1752
4 sloky, 8a 8a 8b 8b
e Cithara Sanctorum (J. Sarganek) 1737
5 slok, 8a 8a 8b 8b

- f Ruční kancionálík 1749, 1790 (Patzko), 1790 (Weber),
1800 + Kancionálík 1757
5 slok, 8a 8a 8b 8b
(3 sloky, 8a 8a 8b 8b)
- 46 169. Ó růžičko, ó lilium, krásnější než konvalium (210v)
a Kancionál (M. V. Šteyer) 1683, 1687, 1697, 1712, 1727,
1764
5 slok, 8a 8a 6b 6b 8c 8c 6b 6b 6d 6d 8e 8e 6b
b Slaviček rájský (J. Božan) 1719
5 slok, 8a 8a 6b 6b 8c 8c 6d 6d Ref (6e 6e 8f 8f 6b)
(3 sloky, 8a 8a 6b 6b 8c 8c 6d 6d Ref (6e 6e 8f 8f 6b))
- 47 171. Nejsvětější Matko Boží, ó Maria (213v)
a Slaviček rájský (J. Božan) 1719
20 slok, 8a Ref (4c) 8a Ref (4c) 6b 6b 6b Ref (4c)
b Cytara Nového zákona (A. Koniáš) 1727, 1738, 1746, 1750,
1752
20 slok, 8a 4b 8a 4b Ref 6c 6c 6c 4d
(12 slok, 8a Ref (4c) 8a Ref (4c) 6b 6b 6b Ref (4c))
- 48 194. Maria, Matko milosti, Rodičko dobrotivost[i] (238v)
a Písně katolické (J. Hlohovský) 1622
10 slok, 8a 8a 8a/b 8a/b Ref (4c) (4. sloka - odchylky).
b Kancionál (P. Sessius) 1631
10 slok, 8a 8a 8a 8a Ref (4b)
c Kancionálník 1639
10 slok, 8a 8a 8b 8b Ref (4c)
d Dekakord 1642
10 slok, 8a 8a 8b 8b Ref (4c)
e Kancionál (M. V. Šteyer) 1683, 1687, 1697, 1712, 1727,
1764
10 slok, 8a 8a 8a/b 8a/b Ref (4c) (verše b v 6. sloce)
f Slaviček rájský (J. Božan) 1719

- 10 slok, 8a 8a 8a 8a Ref (4b)
- g Cytara Nového zákona (A. Koniáš) 1727, 1738, 1746, 1750, 1752
10 slok, 8a 8a 8b 8b Ref (4c)
(10 slok, 8a 8a 8a/b 8a/b Ref (4c) (verše b v 6. sloce))
- 49 227. Chvalmež nyní Boha svého, z posvěcení města jeho (272r)
- a Písně 1501 (1. tištěný kancionál vůbec)
6 slok, (nepravidelnost a kolísání v počtu veršů a slabik i v rýmech)
- b Písně (V. Miřínský) 1522
12 slok, 8a 8a 8a 6a 14b 14b 8c 8c 7d 7d
- c Habrovanský kancionál 1530–1536
6 slok, 8a 8a 8a 6a 14b 14b 8c 8c 14x
- d Písně (J. Roh) 1541
6 slok, rytmizovaná próza
- e Kancionál český 1559, 1596
6 slok, 8a 8a 8a 6a 15b 14b 8c 8d 13e
- f Písně (Šamotuly – J. Blahoslav) 1561
6 slok, 8a 8a 8b 6b 15c 14c 8d 8d 7e 7e
- g Písně chval božských (J. Kunvaldský) 1576
6 slok, 8a 8a 8b 6b 15c 14d 8e 8d 14e
- h Zpívání křesťanské (Valentin Polonus) 1584
6 slok, 8a 8a 14b 14c 14c 8d 8d 13e (základní tendence s výkyvy)
- i Kancionál 1585, 1593
6 slok, 8a 8a 8a 6a 8b 7c 8d 6c 8e 8e 5/6f 8g (nepravidelné)
- j Kancionál 1593
6 slok, 8a 8a 8a 6a 8b 7c 8d 6c 8e 8e 6f 8g (nepravidelné)
- k Písně 1598, 1615, 1618
6 slok, 8a 8a 8b 6b 15c 14c 8d 8d 7d 8d
- l₁ Kancionál (Nigrin) 1606
6 slok, 8a 8a 8a 6a 15b 14b 8c 8c 13x (nepravidelnost)

- l₂ Kancionál (Veslavín) 1609
6 slok, 8a 8a 8a 6a 15b 14b 8c 8c 13x (nepravidelnost)
- l₃ Kancionál (Dačický) 1609
6 slok, 8a 8a 8a 6a 15b 14b 8c 8c 13x (nepravidelnost)
(2 sloky, 8a 8a 8a 6a 15b 14b 8c 8c 6e 8f)
- 50 231. Jedinké mé potěšení na tomto světě není (276v)
a Capella regia musicalis (V. K. Holan Rovenský) 1694
8 slok, 8a 7a 8b 7b 8c 7c 8d 8d (někdy rozložení na 4 + 4)
(9 slok, 8a 7a 8b 7b 8c 7c 8d 8d)
- 51 236. Ó Pane, smiluj se nad námi, své lásky štědře uděl nám
(282v)
- a Kancionál (1587, 1593) 1596
3 sloky, 9a 8b 9a 8b 6c 6c 5d 6e 6e 5d
- b Písně 1598, 1615, 1618
3 sloky, 9a 8b 9a 8b 6c 6c 5d 6e 6e 5d
- c Kancionál 1620
3 sloky, 9a 8b 9a 8b Ref (6c 6c 5d 6e 6e 5d)
- d Kancionál, 2 verze (J. A. Komenský) 1659
- d_{1,2} 3 sloky, 9a 8b 9a 8b Ref (6c 6c 5d 6e 6e 5d)
- e Kancionál (M. V. Šteyer) 1683, 1687, 1697, 1712, 1727,
1764
3 sloky, 9a 8b 9a 8b 6c 6c 5d 6e 6e 5d
- f Evanjelický kancionál (V. Kleych) 1717, 1722, 1727
3 sloky, 9a 8b 9a 8b Ref (6c 6c 5d 6e 6e 5d)
- g Ruční kancionálík 1749, 1790 (Patzko), 1790 (Weber),
1800 + Kancionálík 1757
3 sloky, 9a 8b 9a 8b 6c 6c 5d 6e 6e 5d
- h Kancionál (Jan Theofil Elsner) 1753, 1783
3 sloky, 9a 8b 9a 8b 6c 6c 5d 6e 6e 5d
(3 sloky, 9a 8b 9a 8b 6c 6c 5d 6e 6e 5d) (v 1. sloce
označené jednoslabičné „mohl“ na začátku druhého 6c)

- 52 239. V toběť samém zde na zemi, laskavý Jezu Kriste
(286v)
- a Evanjelický kancionál (V. Kleych) 1717, 1722, 1727
4 sloky, 8a 7b 8a 7b Ref (8c 8c 8d 9d)
- b Cithara Sanctorum (J. Sarganek) 1737
9 slok, 8a 7b 8a 7b 8c 8c 8c 4d 4d 9d
(3 sloky, 8a 7b 8a 7b 8c 8c 8c 4d 4d 9d)
- 53 240. Volám z hlubokosti, z veliké bídnosti (288r)
- a Kancionál (M. V. Šteyer) 1683, 1687, 1697, 1712, 1727,
1764
10 slok, 6a 6a 6x 6a 6b 6b 6x 6b
- b Slaviček rájský (J. Božan) 1719
10 slok, 6a 6a 6b 6a 6c 6c 6d 6c
- c Cytara Nového zákona (A. Koniáš) 1727, 1738, 1746, 1750,
1752
10 slok, 6a 6a 6b 6a 6c 6c 6d 6c
(12 slok, 6a 6a 6x 6a 6b 6b 6x 6b) (nepravidelné)
- 54 243. Předobry Kriste Ježíši, Samsone nejsilnější (291v)
- a Slaviček rájský (J. Božan) 1719
10 slok, 8a 7b 8a 7b 8c 8c 7c
- b Cytara Nového zákona (A. Koniáš) 1727, 1738, 1746, 1750,
1752
10 slok, 8a 7b 8a 7b 8c 8c 7c
(10 slok, 8a 7b 8a 7b 8c 8c 7c)

Výpis pramenů, z nichž je použito alespoň 5 písní:

V. K. Holan Rovenský: 25 x

M. V. Šteyer: 22 x

J. Božan: 21 x

B. Bridel: 18 x

A. Koniáš: 14 x

V. Kleych: 9 x

J. Sarganek: 8 x

J. Hlohovský: 5 x

P. Sessius: 5 x

Z výše uvedeného rozpisu je dobře vidět, na které autory se pisatel soustředil... Společně s A. V. Michnou jsou to **V. K. Holan Rovenský, M. V. Šteyer, J. Božan, B. Bridel** a **A. Koniáš** – tedy prestižní katolická produkce.

Václav Karel Holan Rovenský (1664–1718)

Skladatel duchovních písní z doby barokní, rovenský rodák, kantor a kapelmistr vyšehradský, jehož dvoje *Pašije* a zvláště kancionál *Capella regia musicalis* neboli *Kaple královská zpěvní a muzikální* z roku 1694 mají v historii duchovní hudby doby barokní význačné místo. Je pochován v domicilním kostele pod kazatelnicí.

Matěj Václav Šteyer (1630–1692)

Jedna z nezajímavějších postav českého jezuitského baroka, pedagog a kazatel, literát a vydavatel (zakladatel Dědictví svatováclavského, aktivního v letech 1665–1790), spolupracovník na překladu *Bible svatováclavské*, spisovatel oblíbené *Postily katolické* (1691) a česky psané české gramatiky *Výborně dobrý způsob, jak se má dobře po česku psáti neb tisknouti*, později řečené *Žáček* (1668) a pořadatel mimořádně populárního *Kancionálu českého* (1683). M. V. Šteyer není neznámé jméno a význam jeho osobnosti je hodnocen stále pozitivněji: **Alexandr Stich** soudí v předmluvě k recentní reedici Šteyerova tzv. *Žáčka* (Akropolis 2001; ed. Daniel Nečas), že jeho role kulturního organizátora a jeho funkce v rozvíjení české slovesné a jazykové kultury jsou natolik výrazné, „že by bylo lze o druhé polovině 17. století mluvit přímo jako o období šteyerovském“.

Jan Josef Božan (1644–1716)

Vlastenecký farář v Úboči u Domažlic (jen krátce) a v Chroustovicích u Chrudimi (doživotně). Uspořádal kancionál *Slaviček rájský* (již v roce 1714, ale měl potíže s vydáním, dílo vyšlo až posmrtně přispěním Sporckovým), jiná literární památky není od něj známa.

Bedřich Bridel, též Fridrich Bridelius (1619–1680)

Český barokní spisovatel, básník a jezuitský misionář. Zemřel při ošetřování nemocných morem. Hojně překládal a psal náboženské spisy. Jeho celoživotní tvorbu tvoří na 30 děl. V našem kontextu je důležitý jeho kancionál z roku 1658 s názvem *Jesličky*.

Antonín Koniáš, český Koňas, také Koňas z Vydří (1691–1760)

Český kazatel, misionář a náboženský spisovatel, člen jezuitského řádu. Celý svůj život zasvětil katolické protireformaci v českých zemích. Věnoval se jí jak v kázáních, tak i ve své literární činnosti. Jeho boj proti protestantské literatuře vedl ke spálení značného množství knih (30 000 podle pečlivě vedených záznamů). Antonín se narodil v Praze Vojtěchu Koniášovi, knihtiskaři v jezuitském Klementinu, a jeho manželce Kateřině. Základní vzdělání získal Antonín při jezuitském kostele sv. Klementa, střední v koleji Klementina. V sedmnácti letech, v roce 1708 vstoupil do Jezuitského řádu. Po dokončení studií bohoslovectví v roce 1719 se věnoval misijní činnosti ve východních, jižních a západních Čechách. Antonín Koniáš horlivě kázal (pětkrát denně, německy a česky). Vedl asketický způsob života. Bludné knihy nahrazoval katolickými – nenapravitelné knihy páčil, některé opravil (vytrhnutím listu, začerněním, vepisováním textu). Koniášovým cílem bylo „vytvořit nové katolické Čechy“. V rámci této práce je důležitý jako uspořadatel kancionálu s názvem *Cytara Nového zákona* z roku 1727.

Nemůžeme bohužel říci, že by šlo ve všech případech také o autory písní (pokud vůbec v nějakém případě), máme však alespoň docela přesnou představu o tom, kde všude je možné se s těmito písněmi setkat, případně v jakém jsou stavu – v případě lochenického kancionálu – ve srovnání s kancionály, v nichž se objevují. Velmi zajímavým zjištěním je v některých případech skutečně dlouhá linie, končící téměř na rozmezí XV. a XVI. století²⁵.

Neurčené nemichnovské písně

Vzhledem k tomu, že situace v určování písní je z mnoha již několikrát v této práci naznačovaných důvodů nelehká, zůstala i v lochenickém kancionálu skupina písní, které se nám nepodařilo nijakým způsobem určit. Protože se k tomu možná v budoucnu ještě najde příležitost, nebo protože se o to možná pokusí někdo jiný, rozhodli jsme se alespoň „zmapovat“ situaci a usnadnit tak jakoukoli budoucí snahu o bližší určení písní. Postup byl podobný jako u předchozích písní, jen je tentokrát nebylo s čím porovnávat. Písně jsme důkladně prozkoumali především po formální stránce a připravili seznam všech neurčených písní, k nimž jsme kromě pořadových čísel a údajů o tom, na kterém foliu jsou k dohledání, opět přidali číslování nové, počty slok a strofická schémata, ačkoli u některých konkrétních písní to nebylo možné – buď šlo o velmi rozsáhlé, složité skladby o několika částech (zpravidla pro větší počet hlasů), nebo byla rytmická stavba natolik nejasná a rozvolněná, že vlastně nebylo možné o ní uvažovat.

Tabulka 3

B NEURČENÉ PÍSNĚ

²⁵ Písně 1501 (1. tištěný kancionál vůbec)

- 1 11. Dnes se Pán Kristus narodil ??? (14v)
* 6 slok, 8a Ref (4b–tris) 7a Ref (4b–bis)
- 2 39. Aj, kdo jest dnes na úsvitě slyšel zpívání radostné ???
(44v)
* rozsáhlá skladba o několika částech
- 3 40. Dnes se narodil Kristus Pán ??? (47v)
* 4 sloky, 8a 8a 7b 9b 8c 9c 10d 8d 8e Ref (4f–tris) 4e Ref
(4f–tris) (dál rozepsáno po jednotlivých hlasech)
- 4 42. Pro hřích našich prvních rodičů ??? (60r)
* 7 slok, 9a 9a 10b 9b 11c 12c 10d 9d 10e
- 5 43. Pozoruj, člověče, noviny potěšené ??? (64r)
* 13a 12a 7/8b 13c 13d 13e (nepravidelné)
- 6 45. Ach plesej, Královno, plesej, nebeská ??? (69r)
* 3 sloky, 11a 11a 11b 11b 13/14c 10/11/12d
- 7 57. Dobrou noc tobě, má milá, vinšuji ??? (80v)
* milostná píseň bez pevného rytmu
- 8 58. Ó vy všickni, cestou jdoucí ??? (81v) „167[...], 8.
Martj“
* 15 slok, 8a 6a 8b 6b
- 9 59. Sluší litovati, an lituje nebe ??? (82v)
* 8 slok, 12a 12a Ref (8b 8b 6c)
- 10 61. Zdráv buď, světa Spasiteli ??? (85v)
* 16 slok, 8a 8a 8b 8b
- 11 62. Ježíši, ó lásko má, ó přesličné Liliium ??? (86v)
* 4 slok, 7a 7b 7a 7b 7e
- 12 63. Ó dcerky jeruzalémské, přistupte a pozorujte ??? (87v)
* 11 slok, 8a 8a 8b 8b
- 13 64. Korálové pysky tvoje barvu potratily ??? (88v)
* 6 slok, 14a 14a Ref (8b 8b 6c)
- 14 66. Ó lásko má, Ježíši, slyš volajícího ??? (90v)
* 3 sloky, 13a–bis 8b 8b Ref (6c) 4d 4d 10e 10e xf
(proměnlivý počet slabik v poslední části – f)
- 15 67. Já, posel archanjel, jsem z nebeských měst ??? (91v)
* 5 slok, 11a 12a 11b 11b 5c 5c 4d 12d

- 16 75. Poklekni na kolena, ó duše Boha bojná ??? (100v)
* 7 slok, 7a 7a (8b 5a)–bis
- 17 76. Pozdravěna buď, pohválena buď (sic!) ??? (101r)
* 1 sloka, 5a 5a 4b 10c 5c 10 c 5c
- 18 85. Všickni věrní, zpívejte, Krista žádejte ??? (111r)
* 5 slok, 7a 5a 11b 11b 5b
- 19 90. S pláčem, žalostí, Panna Maria, Matka truchlivá ???
(116v)
* 11 slok, 5x 5a 5a 5b 5b 5b 10c 5c
- 20 91. Stála Maria žalostivá, vedle kříže bolestivá ??? (117v)
* 14 slok, 8a 8a 7b
- 21 92. Když pobožně rozvažuji trýznění Ježíše ??? (118v)
* 13 slok, 8a 6/7b 8a 6b
- 22 94. Bůh tě žehnej, nejmilejší Synu Ježíši ??? (120v)
* 6 slok, 13a 13a 8b 8b 5x 8d 8d 5x
- 23 95. Matička smutná, když pod křížem stála ??? (121v)
* 11 slok, 11a 11a 11b 5x
- 24 97. Světa již obnovení vnově způsobuje obveselení ???
(123v)
* 5 slok, 7a 11a 7b 11b 7c 7c–bis 5c
- 25 100. Pán Kristus jest z mrtvých vstal ??? (126v)
* 2 sloky, 7a 7a 7b 7b 8c 2d 2d 8c 2d 2d 8c 12e 14e 12f 14f
- 26 107. Křesťané, dnes den sváteční, slavný a velikonoční ???
(135v)
* 10 slok, 8a 8a 8b 8b 5c 5c Ref (4d)
- 27 108. Dnes hod slavný a rozkošný ??? (136v) „1667“
* 8 slok, 4a 4a 7b 4c 4c 7d 4e 4e 8f 7f
- 28 111. Ó kde jsi, přemilá ctnosti ??? (140r)
* rozsáhlá šestihlasá skladba o několika částech
- 29 125. Duch Páně sstupuje z výsosti ??? (162r)
* 8 slok, (9a 9a 10b 11b) (nejasný zápis)
- 30 130. Zdrávo buď, Slovo vtělené ??? (167v)
* 3 sloky, 8a 8a 8b 8b 8b 12/13c 12/13c 8d 8d 6/7e
- 31 131. Co to vidím pod tím chlebem ??? (168v)

- * 5 slok, 8a 8a 8b 8b Ref1 (3c) 4d 4d 4e 4e Ref2 (8f)
- 32 137. Ó láska velmi veliká, jaks s Bohem zápasila ???
(173v)
* 3 sloky, 8a 7b 8a 7b 8c 7d 8c 7d
- 33 138. Ó velebná svátost Boží, ty jsi můj Bůh milý ??? (174v)
* 3 sloky, 8a 5b 8a 5b 8c 8d 6c
- 34 140. Dobrotivý Jezu Kriste, živý Chlebe ??? (175v) „1684“
* 6 slok, 12a 12a 6b 6b 6b Ref (4c/x)
- 35 142. Ó sladký Jezu, pronikni mé srdce ??? (177v)
* 3 sloky, nepravidelný rytmus
- 36 143. Zdrávas, Oběti, dobrý Jezu, zdráv buď ??? (177v)
* 2 sloky, nepravidelný rytmus
- 37 144. Ach, kdo sem já, můj Pane, že sytíš mne ??? (178v)
* 7 slok, 7a 5b 7c 5b
- 38 145. Kriste, nebeský hosti, srdce mého radosti ??? (180v)
* 8 slok, 7a 7a 6b 7a 7a 6b
- 39 147. Obrat', prosíme, oči své svaté ??? (182v)
* rozsáhlá skladba o několika částech
- 40 152. Dnes památka v církvi Páně připomíná se přeslavně
??? (191v)
* 9 slok, 8a 8a 8b 8b–bis
- 41 179. Holubičko překrásná, útěcho má jediná ??? (221v)
* 2 sloky, dialogická píseň, rozhovor mezi mužem a ženou,
zprvu 7a 7a 7b 7b 7c 7c, později rozvolněno
- 42 181. Plesej, duše má, radostně ??? (224v)
* 6 slok, 8a 8a 6b 7b 7b
- 43 182. Ó Ježíši, Synu Boží, rač mi dáti tvé srdce ??? (225v)
* 4 sloky, 13a 13a 8b 8b 6b
- 44 183. Veselé nyní začnu zpívání ??? (226v)
* 8 slok, 5a 5a 8b 5c 5c 8d
- 45 184. Všickni křesťané věrní, dnes plesejte ??? (227v)
* 6 slok, 7a 4b 7a 4b 7c 4b 6b
- 46 185. Viz, duše, Ježíše, Spasitele svého ??? (228v)
* 5 slok, 3a 3a 6b 3c 3c 6b 8d 6d 4e 4e 6d

- 47 186. Aj, považujte, hříšníci, všickni světa milovníci ???
(229v)
* 7 slok, 8a 8a 7b 8c 8c 7b
- 48 187. Zdráva bud', Boží rodičko, Ježíše Krista matičko ???
(230v)
* 6 slok, 8a 8a 8b 8b 7b
- 49 188. Aj, nuž, Páně služebníci, Kristovi milovníci ??? (231v)
* 8 slok, 8a 7a 8a 7a 5c 5c 8c
- 50 189. Plesejte dnešní den, křesťané ??? (232v)
* 11 slok, 9a 8a 12a
- 51 190. Aj, jak překrásná Dennice jasná ??? (233v)
* 6 slok, 5a 5a 8b 5c 5c 9b
- 52 191. Ó kníže Václave, plný božské milosti ??? (234v)
„1692“
* 9 slok, 13a 13a 11b 11b
- 53 228. Pamatujme, pamatujme, všickni věrní chrámu Páně
??? (273v)
* 4 sloky, 8a 8a (4v + 4w) 8b (4w + 4x) 8c 8c (4y + 4z) 4c
(4z) (osmiverší rozdělena, následující verše začínají částí
verše předchozího)
- 54 229. Vítej, nebeský Chlebe anjelský ??? (274v) „1694“
* 11 slok, 5a 5a 7b 5c 5c 6b
- 55 230. Ach co, přeběda, počnu, kdež tebe hledat budu ???
(275v)
* 5 slok, 7a 7a Ref1 (4b) 7c 7c Ref1 (4b) Ref2 (4d)
- 56 232. Boha prosím, k Bohu volám, před ním ruce
rozprostírám ??? (278v)
* 7 slok, 8a 8a 8b 8b
- 57 233. Ó kterýž bydlíš na vysokém nebi ??? (279v)
* 4 sloky, 11a 11a 11b 5b (nepravidelné)
- 58 234. Hlasitě tobě chvály vzdám, všeho světa Králi ???
(280v) „1668“
* 5 slok, 7a 7a 9b 11b

- 59 235. Ó muziko, ctné umění, jenž jsi božské obdaření ???
(281v)
* 8 slok, 8a 8a 8b 8b
- 60 237. Živ buď, živ buď, má milosti, Ježíši, Synu Boží ???
(284r)
* 5 slok, 8a 7b 8a 7b 7c 6d 7c [...]
- 61 238. S truchlostí srdce a velmi smutnou žalostí ??? (285r)
* 5 slok, 13a 9b 13a 9b 10c 5d 5d 5d 11d
- 62 241. Již bázeň Boží zhasla v synech lidských na zemi ???
(289v)
* 4 sloky, 7a 7b 7a 7b 11c Ref (2d 2d) 11c
- 63 242. Jak nejvíce můžete, věrní, Pánu chválení vzdejte ???
(290v)
* 4 sloky, 7a 7a 7b 7c–bis 6d
- 64 244. Ó Ježíši, věčný všemohoucí Pane ??? (293v)
* 3 sloky, 12a 12a 6b 6b 14b
- 65 246. Nic lepšího není na tom světě ??? (295v)
* 8 slok, 10a 10a 10b 10b
- 66 247. [...] Ach, nezavrhuj žádného v tě doufajícího ???
(297r) „1667“ (torzo)
- 67 257. Ó smrti, jak jest hrozná paměť tvá ??? (310v) (torzo)
* 4/8 slok, 10a [...]

Mezi výše uvedenými písněmi je i mnoho takových, které se například kryjí v incipitu či strofickém schématu s písněmi dohledatelnými i v jiných kancionálech, ale vesměs jde o podobu pouze v prvních verších, není tedy možné je prohlásit ani za varianty.

Písně, které se nám nepodařilo určit, mají několik společných rysů. Většina z nich je psána jednou rukou s podobnou úpravou a jejich strofická schémata jsou špatně popsitelná, protože nepravidelnosti, které se u nich objevují, jsou takových rozměrů, že o strofickém schématu někdy ani nemůže být řeč. U některých jsme byli nuceni uvést, že v závěru písně už je strofické schéma nevysledovatelné, u

některých jsme je sice uvedli, ale jde jen o tendenci udržet zapsané schéma.

Latinské zpěvy

Poslední část kancionálu je tvořena latinskými zpěvy, které jsou v něm víceméně náhodou, jen jako jakýsi doplněk. Proto je také zřejmě i jejich počet zanedbatelný, jde o pouhé čtyři jednotky – písně, které spolu kromě latinského jazyka ani příliš úzce nesouvisejí:

Tabulka 4

C LATINSKÉ ZPĚVY

1	57. Dilectus meus loquitur mihi surge surge propera (80v)
* Píseň písní (tzv. píseň Šalomounova) z Písma svatého
2	113. Domine hisopo, et mundabor, lauabis me (sic!) (144r)
* antifona se žalmem ke kropení lidu mimo dobu velikonoční
3	127. Pange, lingua, gloriosi Corporis mysterium (164r)
* pašijový hymnus
4	139. Quid mihi dabunt sidera (174v)
* žalm

Jak vidíme z tohoto nepatrného seznamu, jde skutečně jen o střípky z latinské hymnologie, které celkový ráz kancionálu nijak neovlivní; můžeme tedy dál tvrdit, že jde o vícehlasý kancionál český.

Jazykové zvláštnosti textu

Text vykazuje některé formální zvláštnosti, které jsou však vesměs způsobeny přepisem. Týká se to především těchto písní: Inc. (tj. incipit) 5., 69., 173.; A 28, 48; B 17; C 2.

- Inc. 5. Když v myšlení, v umsřcení Ježíše si rozjímám ČMM 18a
 (6r) /usmrcení/
- Inc. 69. Svatí Crho a Strahoto, naši patronové SM 23 (93v)
 /Strachoto/
- Inc. 173. Mariji vypravázejme, do chrámu vstupující ČMM 46
 (215v) /(Marii) vyprovázejme/
- A 28 77. Zdrás buď, Královno, Nebe, země Císařovno (102v)
 /zdráva, popř. zdravas/
- A 48 194. Maria, Matko milosti, Rodičko dobrotivost[i] (238v)
 /chybějící koncovka –i/
- B 17 76. Pozdravěna buď, pohválena buď (101r) /pozdravena ...
 pochválena/
- C 2 113. Domine hisopo, et mundabor, lauabis me (144r)
 /lavabis/

Shrnutí

V muzejní sbírce města Hradce Králové je pod signaturou II A 32 uchováváno obsáhlé torzo českého rukopisného kancionálu, který je opatřen notovým zápisem až pro sedm hlasů. Převládá část tohoto rukopisu pravděpodobně vznikala někdy mezi lety 1667–1697²⁶, nejpozdější přídávky budou z 2. poloviny XVIII²⁷. století. Jeden z těchto přídavek je opatřen přípisem, z nějž vysvítá, že do kancionálu bylo zasaženo v 2. polovině XVIII. století v Lochenicích, č. p. 10 (pro větší názornost přikládáme letecký snímek obce Lochenic s vyznačením příslušného domu). Ve spojitosti s tímto zjištěním bývá někdy zkoumaný kancionál označován jako „lochenický“. Tento jeho název přejímáme i do své práce, protože je bezesporu jasnější a pohodlnější než původně navrhovaný název „český vícehlasý

²⁶ Tak naznačuje datace zapsaných písní.

²⁷ Opět podle datace některých písní.

kancionál“, který je z důvodu jisté vágnosti možno použít na kterýkoli jiný podobně vypadající exemplář.

Cílem, který jsme si stanovili, bylo popsat tento kancionál a co nejblíže určit co největší počet písní v něm obsažených. Protože nebylo možné blíže určit písně všechny, postupovali jsme tak, že jsme nejprve izolovali písně Michnovy, k jejichž rozpoznání už dnes máme velmi dobré odborné zázemí, poté jsme se u nemichnovských písní pokusili zjistit, ve kterých jiných kancionálech se tyto písně mohou vyskytovat a v kterých se skutečně vyskytují, čímž se nám otevřela cesta pro časové vymezení období, v němž již danou píseň známe. V souvislosti s tím jsme také mohli u většiny určených písních uvést buď autora, nebo zapisovatele, který podle našich zjištění uveřejnil danou píseň jako první.

U písní, které se nám určit nepodařilo, jsme uvedli kromě incipitu, který nám přišel v ohledu k badatelské a popisné činnosti užitečnější než beztak většinou chybějící a proměnlivý název písně, také počet slok a strofické schéma, bylo-li to možné, aby se s těmito písněmi dalo případně pracovat později při podobném výzkumu.

Protože zvláště strofické schéma může být poměrně přesvědčivým a směrodatným nástrojem k přesnějšímu určení písně, užili jsme stejného popisu i u písní, které se nám určit poznalo, a následně jsme je porovnali s počtem slok a strofickými schématy předpokládaně totožných písní v jiných kancionálech, abychom si byli jisti, že jde skutečně o touž píseň, nikoli jen o píseň s podobným incipitem, což je velmi častý případ.

Michnovy písně jsme pouze označili podle jejich příslušnosti k tomu kterému Michnovu dílu, protože jejich bližší popis je k dohledání v jiných, dobře dostupných dílech, a upozornili jsme na to, které písně přejaty byly a které nikoli, případně které byly pozměněny; v souvislosti s tímto popisem jsme zjistili, že drtivá většina

Michnových písní, které v rámci celého kancionálu tvoří těsně nadpoloviční většinu, je převzata ze Svatoroční muziky (SM), z níž jsou mnohdy přejímány celé velké úseky bez úprav. Důvod tohoto počínání spatřujeme v podobném uspořádání i zaměření Michnovy SM.

Ačkoli jsme neurčili všechny písňové jednotky, které lochenický kancionál obsahuje, věříme, že jsme v rámci možností zjistili maximum možných informací k tomu, aby byly obsažené písně buď nyní v naší práci, nebo v budoucnu v nějaké práci podobné určeny.

Zavírka

V kancionálech se ukrývá veliký duchovní, pojící různé druhy umění a různá období tím, že písně, jež jsou spojením řeči a hudby, jsou v nich poskládány z nejrůznějších dob a od mnoha autorů. Kancionálová tvorba svou specifičností překračuje dobu i vyznání a je tak jednou z nejkompaktnějších složek národní umělecké tvorby, jejíž důležitou součástí je i tvorba literární. Projevuje-li se někde kontinuita slovesného umění opravdu výrazně, je tomu bezpochyby v kancionálech, jejichž složení se takovému projevu přímo nabízí. Podíváme-li se zpět proti proudu dějin, uvidíme, že za všech okolností byla s lidmi, ať v nouzi, či v blahobytu píseň. Svou zvláštní roli pak sehrává píseň duchovní, která je odrazem vnitřního smýšlení a projevem touhy i vůle, kořenící v něčem pevném a stálém.

Mnoho našich předchůdců složilo celou řadu krásných písní, mnoho jiných se jimi nechalo oslovit, někteří tyto písně zapisovali, aby je uchovali budoucím generacím a ještě jiní, po mnoha letech, ba i staletích, jejich práci ocenili a korunovali tím, že na tyto výtvořky znovu poukázali a vyrvali je ze zaprášeného propadliště dějin, aby je znovu nechali ožít v celé jejich kráse.

Vážíme si práce všech těchto zúčastněných, každý z nich se zasloužil o kousek duchovního povznesení svým osobitým způsobem podle svých možností a přispěl k většímu lesku onoho pokladu, který v sobě duchovní píseň, uchovaná třeba právě v kancionálech, skrývá.

Kéž jsme i my mohly nepatrně přispět k této obrodné činnosti... Snad jsme trochu podkryli a prosvětlili něco ze skrytých krás, které v sobě námi zvolený kancionál a kancionálová tvorba vůbec skrývá, a alespoň jemně upozornili na potřebu se touto otázkou zabývat.

Seznam použité literatury

Bäumker, Wilhelm: Das katholische Kirchenlied in seinen Singweisen I–III. Freiburg 1891.

Božan, Jan Josef: Slaviček rájský. Brno: Host 1999.

Bridel, Fridrich: Jesličky. Svitavy: Trinitas 1999.

Čejka, Mirek: Srovnání Devotyho opisu Loutny české Adama Michny z Otradovic s původním tiskem. In: Tschechisches Barock. Sprache, Literatur, Kultur. Frankfurt/Mein 1999.

Černý, Jaromír: Miscellanea musicologica. Praha 1966.

Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: NLN 1998.

Ducreux, Marie-Elisabeth: Hymnologia bohémica 1588–1764.

Cancionnair Tchèques de la Contre-reforme. Paris 1981.

Horyna, Martin: Adam Michna z Otradovic, Loutna česká. České Budějovice 1984.

Jireček, Josef: Hymnologia bohémica. Praha 1878.

Michna z Otradovic, Adam: Básnické dílo. Praha 1999.

Pospíšil, Michael: Adam Michna z Otradovic, Loutna česká. Brno 1998.

Šalda, F. X.: O literárním baroku cizím i domácím. Šaldův zápisník. 1935–1936, str. 105–126, 167–182, 232–246.

Škarka, Antonín: Adam Michna z Otradovic, Básnické dílo. Praha 1985.

Škarka, Antonín: Adam Michna z Otradovic, Das dichterische Werk. Mnichov: Wilhelm Fink Verlag 1968.

Škarka, Antonín: Půl tisíciletí českého písemnictví. Praha: Odeon 1986.

Varhanní doprovod k mešním zpěvům, k hymnům pro denní modlitbu církve a ke zpěvům s odpovědí lidu. Praha: Česká liturgická komise 1990.

Varhanní doprovod kancionálu. Praha: Zvon 1992.

Příloha

1 – Ločenice 10

(pravděpodobně v tomto domě byly provedeny poslední zásahy do kancionálu,
kterému se pak následně začalo říkat ločenický)

Na závěr poděkování

DĚKUJI

všem, kteří mi jakkoli pomohli při mé práci,
radou, poskytnutím studijních materiálů i třeba jen duševní podporou

Doc. Dr. Jaroslavu Kolárovi, CSc.

Dr. Jaromíru Lindovi

Prof. Dr. Alexandru Stichovi, CSc.

Dr. Janu Malurovi

Doc. Dr. Jaromíru Černému, CSc.

Vysoká škola: UNIVERZITA KARLOVA

Fakulta: FILOZOFICKÁ

Katedra:

Školní rok:

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

pro MAZEK JANOSIK-BIECSKI

obor ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Název tématu: K AUTORSKÉ INTERPRETACI PÍSNÍ V TAKZVANÉM
MICHANOVĚ KANCIONÁLU Z LET 1667 - 1694
V KRAJOVÉM UMĚLECKÉM MUZEU

Zásady pro vypracování:

DOSAHDNUTÍ MICHANOVSKÉ ZADÁNÍ
AUTORSKÁ INTERPRETACE V HYMNOCORICKÉ PRODUKCI STŘEDNÍHO OBDOBÍ
DIFERENZE V AUTORSKÉM ZVČENÍ/URČENÍ
JAZYKOVÁ STRÁNKA PŘEPISU
AUTORSKÁ INTERPRETACE PÍSNÍ OSTATNÍCH
SPECIFIKACE AUTORSKÝCH ODRŮKŮ NEMICHANOVSKÝCH PÍSNÍ
(SROVNÁNÍ S LATINSKÝM A NĚMECKÝM PŘESTŘEDÍM)
(EDICE)

Rozsah grafických prací:

Rozsah průvodní zprávy:

Seznam odborné literatury:

- BAUKER, WILHELM: DAS KATHOLISCHE KIRCHENLIED IN SEINER SINGWEISEN I-IV, FREIBURG 1891.
BOŽAN, JAN JOSEF: SLAVIČEK ZATISKÝ. BRNO 1949.
ČEJKA, KAREL: SROVNÁNÍ DEVOŤYHO OPISU COUTNY ČESKÉ ADAM KICHVA Z OTRADOVIC S PRŮVODNÍM TISKEM.
IN: TSCHECHISCHES BAROCK. SPRACHE, LITERATUR, KULTUR. FRANKFURT/MAIN 1998.
ČERNÝ, JAROMÍR: MISCELLANEA MUSICOLOGICA 19. 1966.
DURELL, MARIE-ELISABETH: HYMNOCRIA BOHEMICA 1688-1764. CANCIONNAIRES TCHÉQUES DE LA COURTE-
REFORME. PARIS 1987.
HOBYNA, MARTIN: ADAM KICHVA Z OTRADOVIC, COUTNA ČESKÁ. ČESKÉ BUDĚJOVICE 1984.
JIREŠEK, JOSEF: HYMNOCRIA BOHEMICA. PRAHA 1848.
POSPÍŠIL, MICHAEL: ADAM KICHVA Z OTRADOVIC, COUTNA ČESKÁ. BRNO 1998.
KICHVA Z OTRADOVIC, ADAM: BÁSNICKÉ DÍLO. PRAHA 1999.
ŠARŤKA, ANTONÍN: ADAM KICHVA Z OTRADOVIC, DAS DICHTERISCHE WERK. MÜNCHEN 1968.
ŠARŤKA, ANTONÍN: ADAM KICHVA Z OTRADOVIC, BÁSNICKÉ DÍLO. PRAHA 1985.
ŠARŤKA, ANTONÍN: PŮL STOLETÍ ČESKÝHO DÍSEHNIČTÍ. PRAHA 1986.
ČSTEVEZ, KATEŘINA: CANCIONNAIRES ČESKÝ.

Vedoucí diplomové práce:

J. Linka

Datum zadání diplomové práce: XI. 2007

Termín odevzdání diplomové práce: 2004

L. S.

Petr Pálek

Vedoucí katedry

Děkan

V *Prace* dne *26. 11. 2001* 19